

Flori de erin

Revistă de spiritualitate creștină | Anul XIV (serie nouă) nr. 1 (50) | Martie 2014

Biserica primară

În numărul următor (iunie 2014)

„Biserica în Evul Mediu”

„Îmi doresc ca noi toți, după aceste zile de har, să avem curajul – chiar curajul – de a umbla în prezența Domnului, cu Crucea Domnului; de a construi Biserica pe Sângele Domnului, care a fost vărsat pe Cruce, și să mărturisim unica mărime: Cristos Răstignit. În acest fel, Biserica va merge înainte. Speranța mea pentru noi toți este ca Spiritul Sfânt, prin rugăciunea Fecioarei Maria, Maica noastră, să ne acorde acest har: de a umbla, de a construi, de a-l mărturisi pe Isus Cristos Răstignit. Așa să fie.” Papa Francisc

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutreământ sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Aceștia noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

CUPRINSUL

Editorial	ROMUL POP	Biserica Primară	3
Teologie	CRISTIAN BĂLĂNEAN	Biserica Primară - aspecte inițiale	4
	CRISTIAN LASLO	Apărători ai credinței în Biserica Primară	9
Memoria activă	IOAN MĂGHERUȘAN	Fecioara Maria, crăiasa inimilor smerite	12
	VASILE D. FLONTAȘ	Părintele călugăr Dr. Gheorghe G. Marina	15
	VICTOR OSTROPEL	Români uniți la sud de Carpați	16
Amvon	Papa Francisc	De când nu v-ați spovedit?	18
Sinaxar	***	Ezechiel, profetul învierii	19
Lumea în care trăim	IOANA OROS	Lecția de viață a medicului Boilă	22
	IOANA GALE	Biserica Română Unită în „Acta Musei Porolissensis”	25
	FLORIN MĂRINCEAN	Noapte de veghe la Șimleu-Silvaniei	25
	IOANA GALE	Iuliu Maniu, comemorat la Bădăcin	26
	CRISTIAN BORZ	Seară de rugăciune în parohia Bocșa, Sălaj	28
	***	Comemorarea Episcopului Petru Pavel Aron	28
	***	Decizia Judecătoriei Alba Iulia privind mănăstirea Bixad	30
	***	Aniversare Flori de Crin	31
***	Logo Radio Maria	31	

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu Gheorghe ȚURCAȘ.
Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz)
e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator al noii serii: Pr. Romul POP (0751.241.063; romul_pop@yahoo.com)

Redactor șef: Preot Cristian BORZ (0260-678956; 0740-696187) prcristianborz@yahoo.it

Redactori: Pr. Prot. Nicolae Bodea, ing. Teodor Pocola (0741-091253)

Tehnoredactor: pr. Cristian Laslo, e-mail: cristian@egco.ro

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, RO49RZBR0000060003923258 Raiffeisen Bank.

Pentru **abonamente** (15 RON pe an) comunicați cu Pr. Cristian Borz (0260/678956; 0765276302)

EDITORIAL

Biserica Primară

Față de puzderia actuală de denominațiuni religioase de pe mapamond, care toate se autodefinesc „biserici”, este oportună că tinerii redactori ai Florilor de crin și-au propus o abordare a noțiunii Biserica primară, pentru clarificarea „evolutivei” la care s-a ajuns astăzi.

În editorial, doar câteva precizări punctuale: Ca realitate istorică, comunitatea celor botezați, s-a inaugurat în vara anului 33 când, după Pogorârea Spiritului Sfânt, apostolii ies curajoși din foisorul casei lui Ioan-Marcu din Ierusalim și, la predica Sfântului Petru, se botează 3000 de oameni formând prima comunitate creștină, întemeiată pe nucleul lăsat de Isus înainte de Înălțare (Fapte 1,13-15 și I Cor. 15,6). Primul locaș de cult creștin a fost casa Mariei, mama lui Ioan-Marcu din Ierusalim (Fapte 12,12-27) unde, joi seara, 13 Nissan anul 33, Iisus a săvârșit Cina cea de Taină (Luca 22,12-20). Alte case devenite locașuri de cult, biserici, în veacul apostolic sunt pomenite în: I Corinteni 16,19 - „biserica din casa lui Acvila și Priscila”; apoi în Fapte 11,26; 20,7-8; I Cor. 11,20-22; 16,15 etc. După Cincizecime, Biserica începe a se întări și răspândi în toată lumea, prin propovăduirea apostolilor. Astfel, iau ființă Bisericile locale - după Biserica Mamă din Ierusalim - în: Iudeea, Galileea și Samaria (Fapte 9,31). Dar mai ales după convertirea lui Pavel pe drumul Damascului și devenit „Apostolul Neamurilor” (Romani 11,13), iau naștere Bisericile locale din: Antiohia (Fapte 13,1), Efes, Laodiceea, Filipi, Tesalonic, Corint și Roma, Creta etc. Pentru ele apostolii hirotonească preoți (Fapte 14,23), iar în unele chiar și episcopi, cum se vorbește de Timotei, în Efes (I Tim 4,13; II Tim 1,6) și de Tit în Creta (Tit 1,5), pentru ca ei, la rândul lor, să hirotonească preoți și diaconi prin cetăți (Tit 1,5; cf. I Tim 5,22). Tot așa vorbește și Sfântul Petru păstorilor - episcopi și preoți puși de el în bisericile Asiei Mici (I Petru 5,1-3; Apocalipsă 2 și 3) - spre a le păstori bine. Pe unde evanghelizau și botezau diaconii și preoții, apostolii treceau și - prin punerea mâinilor - acordau Spiritul Sfânt celor botezați (Fapte 8,17; 19,16). Pentru că numai apostolii - cei 12 și Pavel - aveau harisma și dreptul de a întemeia Biserici și de a transmite darurile Spiritului Sfânt, prin punerea mâinilor - Taină care mai apoi a rămas a se săvârși de către urmașii lor legitimi.

Nucleul liturgic era modelul Cinei de Taină și cel practicat în ziua Cincizecimii, consemnat în cartea Faptelor Apostolilor 2,41-42: „... cei ce au primit cuvântul lui (Petru) s-au botezat și în ziua aceea s-au adăugat ca la trei mii de suflete. Și stăruiau în **învățătura apostolilor** (liturgia Cuvântului) și în **părtășie** (participarea la aceeași viață spirituală întru același Domn Isus Cristos), în **frângerea pâinii** (actualul ritual al Euharistiei și cuminecării) și în rugăciuni”.

Toate comunitățile întemeiate în perioada apostolică și post-apostolică aparțineau unicei Biserici, în care se mărturisea dreapta credință (orthodoxia) cu destinație universală (catolică). Timp de o mie de ani Biserica lui Isus Cristos a fost una; ereziile sporadice n-au afectat Comunitatea.

Față de realitatea istorică de astăzi, care ne poate întrista, trebuie să luăm aminte că Biserica nu este numai o realitate istorică, ci una teandrică divino-umană și ca Trup al lui Cristos aparține eternității. Ființa Bisericii viază prin viața veșnică a Capului Său, care este Cristos (Efeseni 1,22) și prin părtășia membrilor la „Trupul Său extins în noi”: „Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne în Mine și Eu întru el” (Ioan 6,56). „Viața care circulă în acest Trup vine de la Cristos și se răspândește în toate mădularele, datorită trimișilor pe care Cristos i-a numit: apostoli, profeți, păstori, învățători” (J. Lebreton, *Le Corps du Christ*). Întemeietorul îi asigură veșnicia pentru că El este Fiul lui Dumnezeu, Cel ce din veșnicie este împreună-mărit cu Tatăl și cu Spiritul, Cel ce apoi S-a întrupat, S-a răstignit, a înviat și S-a Preamărit. Participanții la Ospățul euharistic vor „învia în ziua cea de apoi” (Ioan 6,54) pentru eternitatea fericită, ca mădulare ale Bisericii triumfătoare.

Dragi cititori ai *Florilor de Crin*, Vă doresc să ne-ntâlnim la *Poarta raiului*.

Mănăstirea Prislop,
februarie 2014

Al Dumneavoastră,
Preot Romul POP

TEOLOGIE

Biserica primară**Prima comunitate eclezială din Ierusalim**

Sub aspect teologic, Biserica este prefigurată încă din Vechiul Testament chiar de la Adam, întrucât Dumnezeu a pregătit adunarea fiilor săi risipiți, iar Biserica este comunitatea celor chemați la mântuire prin moartea și învierea lui Isus Hristos, făcându-și apariția la finalul unui plan divin. Sub raport istoric însă, Biserica a apărut în anul 30 d.Hr. la Ierusalim, de sărbătoarea Rusaliilor (Faptele Apostolilor 2, 1), când evreii comemorau Legământul făcut de Dumnezeu cu poporul său pe Muntele Sinai.

Instituirea Bisericii nu are la bază nici o afirmație explicită a lui Isus Hristos care să poată constitui un act de naștere exprimat într-un spirit formal, juridic. Crearea Bisericii a avut loc prin manifestarea supranaturală a Spiritului Sfânt, promis de însuși Isus înainte de înălțarea la cer. Asupra acestui punct, mărturia Faptelor Apostolilor este capitală, ele prezentând creația Bisericii ca un eveniment al istoriei sfinte. Inversând sensul tradiției creștine primare, ajungem la același eveniment fondator, a cărui istoricitate nu poate fi suspectată decât pe baza

unor criterii care exclud apriori existența fenomenelor supranaturale. „Proiectând în plan social orice realitate spirituală, omul tinde să surprindă aspectul istoric, spațio-temporal al acesteia, fie că este vorba despre cătarea unui moment de început al manifestării fenomenologice, fie că este vorba despre tendința de materializare hic et nunc a intervenției lui Dumnezeu în planul istoriei noastre personale.” (Alexandru Buzalic, *Ekklesia*)

Acțiunea creatoare și sanctificatoare a Spiritului Sfânt s-a manifestat asupra celor *Doisprezece* reuniți împreună în „*încăperea de sus*” (F.A. 1, 13), loc denumit ulterior Cenacol. Aceștia au fost învestiți cu o autoritate și o putere specială, care i-a făcut propovăduitorii și dăruitorii noilor haruri divine provenite de la Isus Hristos. Teofania de la Ierusalim a fost însoțită și de fenomenul glosolaliei, probabil sub forma multilingvismului, pe care îl mai regăsim și în alte momente din viața Bisericii primare (F.A. 10, 46; 11, 15; I Corinteni 14, 23).

În sinteză, narațiunea biblică prezentată în Fapte 2, 1-4 subliniază două aspecte: faptul că darul Spiritului Sfânt care a fost promis de Isus pentru zilele de pe urmă a fost dat, și că acest eveniment este recunoscut ca și dată de naștere a Bisericii.

Grupul celor *Doisprezece* avea o însemnătate deosebită în privința întemeierii Bisericii, deoarece el reprezenta o formă instituțională, nu numai o pluralitate de persoane individuale. În acest sens, în cadrul unui grup lărgit de o sută douăzeci de persoane aflate în aceeași încăpere din Ierusalim, înainte de ziua Rusaliilor, la propunerea lui Petru, a fost ales Matia „*ca să ia locul în această slujire și în apostolatul din care a căzut Iuda*” (F.A. 1, 25). Acesta din urmă „*era din numărul nostru – spune Petru – și fusese părtaș al acestei slujiri.*” (F.A. 1, 17) Matia a făcut parte dintre bărbații care i-au însoțit pe ceilalți apostoli în timpul vieții publice a lui Isus Hristos, de la botezul conferit de Ioan până la înălțare, condiție absolut necesară pentru a putea îndeplini ministerul apostolic, centrat pe mărturisirea credinței în Învierea Domnului.

Prin urmare, grupul celor Doisprezece a constituit forma eclezială originară de organizare a ministerului creștin. Este grupul pe care Hristos l-a chemat înainte de Paști și care a fost instituit cu autoritate deplină de Rusalii. Fără îndoială, acest grup a îndeplinit și o funcție simbolică, deoarece numărul „doisprezece” în tradiția iudaică semnifică poporul lui Dumnezeu în istorie, provenind de la cele 12 triburi ale lui Israel. *„Acest Israel primește Spiritul și se prezintă ca martor înaintea popoarelor pământului, prezente deja în mod potențial în iudeii din diaspora prezenți la sărbătoare, pentru a da mărturie în favoarea lui Hristos.”*

Cei doisprezece au fost martorii oculari ai misiunii mesianice, fiind o punte de legătură între Isus și Biserica Lui. Ca atare, predica lor nu a fost rodul propriilor convingeri, ci continuarea misiunii lui Isus în istorie, aspect fundamental al Ecclesiei creștine. *„Trimiși au aceleași puteri și același rang ca acela care i-a trimis: «Cine vă primește pe voi, pe mine mă primește, și cine mă primește pe mine, primește pe Cel ce m-a trimis pe mine», adică pe Dumnezeu însuși.”* (Mt. 10, 40)

Imediat după fenomenul coborârii Spiritului Sfânt, începe vestirea Evangheliei de către apostoli și, în particular, de către Petru, care a vorbit în mijlocul și în numele lor. Circumstanțele vestirii subliniază caracterul oficial, instituțional, eclezial al misiunii kerigmatice. Discursul lui Petru în fața mulțimii eterogene din Ierusalim și invitația pe care a făcut-o la convertire și la primirea botezului în numele lui Isus, a avut ca rezultat formarea unei Biserici primare creștine de trei mii de suflete.

Această comunitate și-a construit, treptat, propria identitate colectivă, printr-o serie de elemente morale și liturgice, dezvoltându-se o perioadă chiar în interiorul iudaismului.

Specificul primei comunități creștine

„Toți cei care credeau erau împreună și aveau toate în comun; își vindeau proprietățile și bunurile și le împărțeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare. Și în fiecare zi stăruiau împreună la Templu, frângeau pâinea în casele lor și primeau hrana cu bucurie și cu inima curată.” (F.A. 2, 44-46)

Aspecte similare ale modului de viață specific primei comunități creștine din Ierusalim se regăsesc pe întregul cuprins al Faptelor Apostolilor. În capitolul patru și cinci – fragmente cu caracter istoric, se menționează despre obiceiul creștinilor din Biserica primară de a se întâlni în *pridvorul lui Solomon*, loc devenit emblematic și marcant pentru identitatea acestora. Dacă ne închipuim un pelerin venit din diaspora la Ierusalim și care ar fi mers câteva zile consecutive la Templu, foarte probabil că ar fi observat un mic grup de oameni adunați în porticul lui Solomon. Întrebându-se: *„Cine sunt aceștia pe care îi văd mereu aici?”*, mai mult ca sigur că i s-ar fi răspuns: *„Sunt discipolii lui Isus din Nazaret.”* Biserica a început astfel, arătându-se în acel pridvor și propunându-se celorlalți ca o primă apariție vizuală, o primă percepție pe care nu putem evita să o numim comunitară.

Biserica s-a prezentat de la început ca *„o realitate comunitară identificabilă din punct de vedere sociologic, reprezentând un grup social determinat, un ansamblu de persoane legate între ele printr-un set de valori și obiceiuri comune.”* Învățătura apostolilor, comuniunea, frângerea pâinii și rugăciunile sunt elementele centrale ale modului de viață comunitar al primilor creștini din Ierusalim. Ele asigurau coeziunea internă a comunității adeptilor lui Isus, dar constituiau și o marcă distinctivă a acestora în raport cu iudaismul. De altfel, tânăra comunitate lua parte, în continuare, la cultul iudaic de la Templu și își manifesta credința prin formele pietății iudaice tradiționale, preluând și principiile de bază ale organizării iudaice. Dacă membrii comunității creștine din Ierusalim erau plini de râvnă pentru Lege, aceasta însemna că ei practicau circumcizia copiilor, urmau prescripțiile referitoare la purificare și se odihneau de ziua Sabatului. Se manifesta în continuare influența conceptelor și textelor iudaice, care includea acceptarea autorității Scripturilor ebraice, încrederea în teologia

iudaică sau folosirea modurilor de interpretare biblică.

Fragmentele din cartea Faptele Apostolilor descriu și alte elemente care definesc modelul comunitar creștin:

- semnele și minunile săvârșite de apostoli;
- perseverența unanimă a creștinilor în Templu;
- uimirea față de creștini a celor din exteriorul Bisericii primare;
- punerea bunurilor în comun;
- aducerea bolnavilor la apostoli (din Ierusalim sau din afară).

Ideea de apartenență, de proprietate a lui Dumnezeu, care definea conștiința de sine a poporului evreu, se regăsește ca și conținut al conștiinței acelu grup de persoane care se întâlneau la porticul lui Solomon: așa cum poporul evreu se definea prin faptul de a fi proprietatea lui Dumnezeu, tot așa și ei se considerau a fi *noul popor al lui Dumnezeu*, o desăvârșire a fenomenului poporului ebraic. Revoluția culturală cea mai profundă, în ceea ce privește conștiința de popor, pe care primele documente creștine o exprimă, a constat în înlăturarea criteriului etnic de apartenență. Cu alte cuvinte, dacă pentru poporul lui Israel o persoană îi aparținea prin însăși faptul nașterii, participând la o unitate etnică aleasă de Dumnezeu și care definea niște granițe, pentru creștinii din Ierusalim – noul popor al lui Dumnezeu avea la bază credința în Isus Hristos, nu o origine etnică sau o unitate sociologică stabilită prin evenimente istorice.

Conștiința existenței colective a primilor creștini era exprimată prin numele de *Ecclesia*, cuvânt care a desemnat mai întâi tocmai Biserica din Ierusalim. Ulterior, expresia a fost aplicată diferitelor Biserici locale, care s-au constituit după imaginea Bisericii-mamă. La origini, *ecclesia* era, la Atena, adunarea tuturor cetățenilor care luau decizii supreme. În Septuaginta, cuvântul desemnează o adunare convocată pentru un gest religios, deseori de cult, corespunzător ebraicului *qahal*, folosit mai ales de școala deuteronomistă pentru a desemna diferite tipuri de adunări. În capitolul șapte din *Faptele Apostolilor* expresia desemnează poporul lui Dumnezeu adunat în pustie, ca o prefigurare a noului popor al lui Dumnezeu, din Ierusalim.

Nuanțele etimologice ale termenului *ecclesia* indică ideea chemării, convocării unor oameni din inițiativa divină. Ulterior, definiția adunării creștine a fost determinată și completată cu genitivul Dei: *ecclesia Dei* – comunitatea lui Dumnezeu.

Cuvântul *ecclesia* poate fi înțeles atât în sens activ, cât și în sens pasiv; în această adunare putem lua în considerare, pe de o parte, vocea care cheamă sau forța care adună, cu toate instrumentele necesare atingerii acestui scop, iar pe de altă parte, însăși adunarea celor care fac parte din ea, împreună cu diversele lor caracteristici.

Apostolii și slujirea în Biserica din Ierusalim

Fără îndoială, apostolii au fost personajele istorice în jurul cărora a gravitat viața comunitară a creștinilor din Ierusalim, care ajunseseră la cincimii de bărbați în primele zile după Rusalii. Ei erau purtătorii Revelației divine pe care o primiseră nemijlocit de la însuși Hristos și beneficiau de asistența specială a Spiritului Sfânt atunci când transmiteau conținutul Revelației prin propovăduirea credinței vii. Aceasta nu s-a întâmplat numai prin predica orală sau prin cuvântul scris, ci prin toate instrucțiunile practice din sfera cultică, disciplinară și instituțională. Revelația universală despre mântuire a fost pecetluită și desăvârșită prin tradiția apostolică, iar păstrarea și transmiterea acesteia a fost încredințată Bisericii.

Apostolii dispuneau de o putere cu caracter *personal*, acordată de Isus Hristos printr-o chemare nominală (cu excepția lui Matia, a cărui chemare a fost intermediată). Drept urmare, apostolatul, în plenitudinea darurilor lui spirituale, nu are și nu poate avea urmare. Privit în acest sens, apostolatul este „o sinteză de diferite daruri carismatice, pe

care nu le regăsim în niciuna din puterile și funcțiile ierarhice emanând de la succesiunea apostolică." (S. Bulgakov). Apostolii nu au părăsit însă această lume fără să fi lăsat o succesiune, o urmare a slujbei lor, ci au transmis mai departe ceea ce era necesar pentru supraviețuirea și dezvoltarea comunităților creștine, până la sfârșitul lumii. Astfel, în afară de demnitatea apostolică, ei au transmis darurile care sunt inerente existenței creștinilor, atât la nivel individual, cât și la nivel comunitar. Aceste daruri au fost comunicate prin intermediul unei structuri ecleziale ierarhice instituite de ei, puterea Bisericii existând tocmai în virtutea acestei succesiuni directe și neîntrerupte venind de la apostoli.

Alături de cei *Doisprezece* mai erau și alți apostoli, de o demnitate inferioară; este vorba de cei șaptezeci și doi de apostoli sau ucenici amintiți în Evanghelia lui Luca (10, 1), precum și *apostolii* amintiți în epistolarul paulin. Aceștia, în ansamblu, desfășurau un magisteriu destul de organizat și public, se bucurau de o autoritate specifică și îl reprezentau, în mod temporar sau stabil, pe apostol. Toate aceste forme de apostolat - inclusiv cei amintiți în *Didahia* ca predicatori călători - diferă esențial de apostolatul plenar al celor doisprezece.

De la bun început, potrivit descrierilor din *Faptele Apostolilor* și din scrisorile pauline, slujirea spirituală a Bisericii din Ierusalim a fost privită ca un element constitutiv al organizării comunitare. Nu a existat niciodată o mișcare pur charismatică, bazată pe lucrarea liberă a Spiritului Sfânt și lipsită de slujiri ierarhice, de o rânduială canonică și un crez bine întemeiat. Slujitorii oficiali sunt rânduiți și chemați să-l reprezinte pe Domnul prin cuvânt și, mai apoi, prin sacramente, fiind consacrați prin punerea mâinilor. Slujirea din Biserică nu se afla în opoziție cu charisma conferită de Dumnezeu pentru situații excepționale, însă ea era subordonată în mod ordinar conducerii comunității. Funcția charismaticilor era aceea de a edifica Biserica, nefiind constitutivă din punct de vedere ecleziologic. Mai târziu, aptitudinile charismatice au trecut inevitabil într-un plan secundar, fără a dispărea însă vreodată cu totul din Biserică.

Punerea în comun a bunurilor de către primii creștini din comunitatea din Ierusalim poate fi înțeleasă ca o constituire a unei care de bani comune pentru ajutorarea nevoiașilor sau a văduvelor, după modelul celei existente în sinagogă. Acest gen de practici economico-sociale au determinat prima criză din comunitatea Bisericii primare, fiind antrenată de convertiții eleniști. După protestele acestora, care se plâneau că văduvele lor sunt lipsite de ajutor, apostolii au desemnat dintre ei șapte persoane cu bună reputație, printre care și Ștefan, pentru a asigura controlul serviciului destinat săracilor, punându-și mâinile asupra lor. Acestea au fost însă doar necesitățile de ordin social și economic care au determinat crearea unui nou minister eclezial, care cu timpul va deveni *diaconatul*.

Suma sarcinilor pe care cei șapte erau chemați să le îndeplinească a pornit de la asistența celor bolnavi și mărturia carității. Foarte repede, slujirea lor s-a extins și la oficiul predicării și la administrarea botezului. Se poate credita ideea că cei șapte constituiau o instituție proprie eleniștilor, din moment ce Ștefan a intrat în conflict tocmai cu evreii de limbă greacă.

Biserica în afara Ierusalimului

Propovăduirea misionară apostolică, pe lângă primirea de care s-a bucurat, a întâmpinat ostilitate permanentă și crescândă, fapt care prezintă persecuția ca pe o condiție intrinsecă a activității misionare și a impactului creștinismului și Bisericii cu lumea în care și-a desfășurat lucrarea. Astfel, în pofida participării lor la cultul iudaic și a observării stricte a Legii iudaice, botezul creștin, rugăciunile adresate lui Hristos, celebrarea euharistică și modul comunitar de viață au atras suspiciunea, respingerea și, în cele din urmă, dușmănia evreilor.

În partea de început a *Faptelor Apostolilor* sunt descrise două manifestări succesive

de ostilitate din partea evreilor față de Biserica primară. Într-un prim episod, Petru și Ioan sunt surprinși de către preoți, comandantul Templului și saducheii atunci când predicau în Templu. Drept urmare, ei au fost arestați și citați în fața Sinedriului, iar apoi au fost eliberați. A doua oară, toți apostolii au fost arestați de către șeful pazei Templului la ordinul marilor preoți, fiind bătuiți iar apoi eliberați după reuniunea Sinedriului.

Pasul decisiv al Bisericii primare în afara Ierusalimului a fost făcut în anul 35 de evreii eleniști din gruparea diaconului Ștefan. Acesta, vorbind cu mult curaj despre credința în Isus Hristos, și-a atras mânia unor cercuri iudaice din diaspora, care l-au condamnat la moarte prin lapidare. Astfel, Ștefan a devenit primul martir al Bisericii creștine, fiind pomenit în calendarul liturgic oriental la 27 decembrie, iar în calendarul latin, la data de 26 decembrie. Judecarea și condamnarea diaconului Ștefan constituie primul conflict doctrinar dintre creștinism și iudaism. „În ziua aceea a început o mare persecuție împotriva Bisericii din Ierusalim și toți, în afară de apostoli, s-au împrăștiat prin ținuturile Iudeii și Samariei.” (F.A. 8, 1). Fiind amintite aceste două zone geografice, putem deduce că aici s-au născut comunități creștine timpurii, fără a putea însă furniza indicații mai precise.

Eleniștii și evreii tradiționaliști nu au format două grupuri lingvistice distincte în Biserica primară, ci au fost două realități culturale distincte, care proveneau din curente religioase distincte. Este cert că limba greacă, care coexistă cu limba aramaică, pătruns treptat în straturile societății iudaice odată cu stilul specific de viață al culturii eleniste, însă nu există suficiente dovezi pentru a cunoaște gradul de răspândire al acesteia în timpurile de început ale creștinismului.

Grupul lui Ștefan a reprezentat o formă de iudeo-creștinism particular care, în ciuda originii lor iudaice, se considerau liberi față de liturghia de la Templu, față de alte părți culturale și față de unele articole vestimentare specifice.

Comunități ale Bisericii primare în Samaria și Galileea

În urma dispersării iudeo-creștinilor eleniști a început răspândirea progresivă a crezului creștin în spațiul palestinian. Această evoluție nu trebuie văzută ca un proces istoric liniar, dezvoltat într-o succesiune cronologică liniară pornind de la nucleul comunității din Ierusalim, ci trebuie înțeleasă ca o pluralitate de forme primare de manifestare și sedimentare a mesajului creștin.

Originile Bisericii din Samaria sunt povestite în *Fapte*, care le pun în legătură cu activitatea lui Filip, unul dintre cei șapte diaconi: „*Filip, coborând în cetatea Samariei, a început să li-l predice pe Hristos.*” (7, 5). Eleniștii erau bine primiți de către samariteni, cu care împărțeau ostilitatea față de teocrația din Templu și de preoțimea iudaică din Ierusalim. Dar, pe de altă parte, Samaria reprezenta și un mediu cu trăsături neobișnuite, care puteau împiedica desfășurarea misiunii creștine în zonă. Pe acest fundal este descris episodul cu Simon Magul - care făcea vrăji și farmece poporului Samariei, spunând despre sine că este om însemnat (7, 9). Simon întrunea în persoana sa un amestec de elemente eshatologice, magice și sincretice, caracteristice unei heterodoxii evreiești, putând fi considerat părintele gnosticismului.

Comunitatea de creștini ne-eleniști împreună cu apostolii rămași în Ierusalim și care încercau să câștige simpatia evreilor prin loialitatea față de cultul iudaic, auzind de convertirea samaritenilor, i-au trimis acolo pe Petru și pe Ioan, care i-au botezat prin punerea mâinilor. Aceasta reprezenta atât un semnal vizibil al transducerii darurilor Spiritului Sfânt, cât și un semn exterior al transducerii unei puteri de ordin eclezial. Tradiția Bisericii Catolice consideră această impunere a mâinilor ca fiind prima origine a sacramentului Mirului, sacrament care, într-un anumit mod, permanentizează în Biserică harul Rusaliilor.

Simon a primit botezul din mâinile lui Filip și a încercat apoi să cumpere cu bani

transmiterea puterii ecleziale. Petru i-a demascat nesinceritatea și l-a îndepărtat. Cu toate acestea, Simon a avut în continuare discipoli, formându-se astfel o heterodoxie creștină timpurie, care va deveni la cumpăna dintre primele veacuri matca de răspândire a gnosticismului.

De numele lui Filip este legată și activitatea misionară din zona cetății Gaza unde a botezat un temător de Dumnezeu din regatul Etiopiei, precum și predicarea în regiunile Ashdod și Cezareea.

Cât privește Galileea, problema originii comunității creștine de aici, rămâne o enigmă. Într-adevăr, *Faptele* atestă existența timpurie (9, 31), în jurul anului 37, însă nu se precizează nimic despre predicarea kerygmei sau despre structura eclezială locală. Descoperirea unor inscripții iudeo-creștine arhaice de la Nazaret, atestă o evanghelizare foarte veche, iar legăturile de familie ale multor apostoli cu Galileea fac neverosimil faptul că această regiune nu ar fi fost evanghelizată foarte devreme. În acest sens, golurile istorice apărute ca urmare a lipsei de documente sau ale altor dovezi materiale pot fi suplinite prin raționamente și abordări de tip cauză-efect.

În secolul al II-lea, Iustin îi menționează pe galileeni printre sectele iudaice, împreună cu documentele de la Wadi Muraba'at, însă nu este vorba despre creștini, ci despre o mișcare a zeloților fondată în anul 6 d.Hr. de către Iuda Galileanul. Cu siguranță însă, mediul zelot și-a exercitat influența și asupra modului de viață al comunității creștine galileene.

Matca istorică de apariție a Bisericii primare a fost definită de o serie de coordonate istorice specifice spațiului palestinian. Elementele religioase și sociale de natură iudaică au fost integrate parțial în noua religie creștină care asigură o continuitate teologică cu revelația etapizată și graduală a Vechiului Testament. Totodată, a fost necesară o detașare semnificativă față de valorile iudaice tradiționale pentru ca Biserica să-și poată construi propria identitate.

Biserica primară – în ciuda dificultăților de natură istorică, și-a făcut simțită prezența, obiectivul ei fundamental, și anume propovăduirea Evangheliei lui Isus Hristos, fiind urmărit cu strășnicie. Această misiune de salvare a omenirii a fost desfășurată cu prețul sângelui vărsat de martiri, Biserica fiind conștientă de adevărul proclamat de Tertulian:

„Sângele martirilor este sămânța creștinilor.”

Pr. Cristian BĂLĂNEAN

TEOLOGIE

Apărători ai credinței în Biserica Primară

Plecând de la experiența bimilenară a creștinismului, se poate afirma că de reușita unui dialog ține în mare măsură cunoașterea partenerului de dialog, a formării și a gândirii sale.

În același mod, chiar înainte de formarea unei doctrine bisericesti propriu-zise, Sfântul Irineu de Lyon intră în scena istoriei Bisericii primare prin combaterea curentului gnostic. Primii pași metodologici urmați de episcopul lyonez sunt elaborarea unei formări și continuități a curentului gnostic, găsirea unor rădăcini. Primul menționat în opera *Adversus Hæreses* este personajul biblic Simon Magul, care le cere apostolilor, în schimbul unei sume de bani, harul Spiritului Sfânt. Bineînțeles, este refuzat și muștrat, dar aceasta nu îl împiedică ulterior să își formeze o sectă, refuzând convertirea la creștinism.

Ucenicii lui îi urmează învățătura, îmbogățindu-o însă de la generație la generație, și prinzând teren în spațiul Imperiului Roman. Dovedind însă o mare perspicacitate și

înțelegând pericolul pe care îl reprezenta chiar și pentru creștinism, Sfântul Irineu, pornind de la dialoguri și până la citirea textelor gnostice, reușește să îi oprească ascensiunea.

Cine a fost Sfântul Irineu din Lyon?

Despre viața Sfântului Irineu există puține informații; știm numai că este originar din Asia Mică, născut în cursul primei jumătăți a secolului al doilea, în orașul Smirna. El însuși afirmă că, tânăr fiind, la Smirna, în asculta pe episcopul Policarp, reieșind astfel că acesta l-a îndrumat în studiul Scripturii și în credința creștină.

Prima informație clară referitoare la Irineu, datează din anul 177, când este menționat ca fiind prezent în Lyon. Este un mister cum a părăsit Asia Mică pentru a merge în Galia, putând fi lansate în acest sens diferite teorii. Una dintre acestea se referă la legăturile dintre comunitatea lyoneză și creștinii răsăriteni. La fel de probabilă este și teoria potrivit căreia comunitatea din Lyon să fi fost întemeiată de creștini veniți din Asia.

Cert este însă că existau legături între creștinii lyonezi și cei din Asia Mică, iar Irineu se afla în Lyon în timpul persecuției din anul 177. Printre creștinii care și-au pierdut viața în această persecuție s-a aflat și episcopul Pothin, primul episcop al Lyonului, și căruia Irineu îi urmează în scaun.

Alte referințe biografice îl amintesc pe Irineu în timpul discuțiilor cu privire la data Paștelor. Papa Victor (189-198) amenință cu ruperea comuniunii dintre Biserica Romei și cea a Răsăritului dacă aceștia nu adoptă tradiția romană. Sfântul Irineu, intervenind, îi amintește de predecesorii săi, Policarp și Anicet, care au avut și ei în vedere această problemă, dar care au luat în considerare soluția păstrării tradiției locale. Această intervenție a lui Irineu s-a dovedit salvatoare pentru unitatea Bisericii. După aplanarea conflictului dintre Roma și Asia, nu mai există date referitoare la Sfântul Irineu. Nu ne este cunoscută cu certitudine nici data morții sale, speculându-se martiriul său sub Septimiu Sever.

Erori combătute de Sfântul Irineu

Curentul gnostic a dus la apariția sectelor gnostice, formate prin sincretism religios, în care se contopesc elemente din diferite religii. Filosofia gnostică cu caracter religios afirmă că stăpânește toată puterea de cunoaștere, pe care o au numai cei inițiați, căci se bazează numai pe tradiții secrete. Gnosticii pretindeau că pot cunoaște adevărul religios și posibilitatea de a se mântui numai cu ajutorul rațiunii. Gnoza era filosofie religioasă păgână, născută din filosofia greacă și religiile dualiste orientale, care căuta să absoarbă în sine iudaismul și creștinismul, sau să le înlăture. Gnosticii încercau să dea dogmelor și practicilor creștine o expresie filosofică, adică să le explice rațional. Ca și secta dochetistă, gnosticii afirmă că Hristos, ca om, nu a luat trup real, „material”, ci a avut un trup aparent, de aceea și Patimile, Moartea și Învierea sunt numai aparente. Mântuirea nu se realizează prin moartea lui Hristos, ci numai prin gnoză, cunoaștere, prin asceză, prin formule și practici magice. Sfintele Taine, deoarece folosesc materia (pâine, vin, ș.c.l.), nu ajută la mântuire.

Morala gnosticilor era o aspră asceză, căci materia trebuie distrusă, fiind cauza răului, sau un total libertinism, cu același scop de distrugere al materiei. Pentru mântuire, nu sunt necesare faptele bune, ci numai gnoza; nu există nici înviere, nici judecata de apoi, nici rai, nici iad, căci lumea de va distruge prin foc. Sfânta Scriptură trebuie interpretată alegoric sau înlăturată. Gnosticii aveau cărțile lor socotite sfinte, care redau adevărul numai celor inițiați.

Gnosticismul a existat ca un pericol pentru creștinism în secolul I și al II-lea, dar începe să dispară în secolul al III-lea, lăsând urme ale doctrinei gnostice numai în anumite curente precum maniheismul și marcionismul, strâns legate de zoroastrism (religia vechilor iranieni), la care se adaugă elemente religioase din budism și creștinism, doctrine dualiste.

În momentul apariției creștinismului, lumea romană era în plină dezvoltare intelectuală, religioasă și morală. Sufletele erau curioase de toate inovațiile, averse de toată știința, preoții căutau să fie inițiați în toate misterele, să încerce toate cultele, să practice toate riturile. Oracolele false, prestigiul, farmecele, incantațiile și practicile magice erau în vogă și acordau încredere ghicitorilor, astrologilor, magilor, impostorilor și șarlatanilor care-i exploatau pe cei creduli. În ciuda legislației romane, cultele străine erau la modă și câștigau teren puțin câte puțin, înconjurând în mister inițierile lor secrete și sărbătorile lor nocturne. Astfel, au fost introduse panteismul egiptean cu Isis și Osiris, naturalismul sirian cu Astartele, dualismul persan cu cultul lui Mithra și misticismul frigian.

În centrul acestei agitații religioase, creștinismul nu trebuia să fie lipsit de exploatații la rândul său. Dar cum el condamna în mod radical idolatria și senzualismul în toate formele lor, nu putea fi acceptat așa cum era de către agitatorii epocii. Aceștia, neputând să recunoască importanța și valoarea, se fereau să neglijeze, fără a acomoda gusturilor timpurilor printr-o contrafață sau o ascundere care le făceau de nerecunoscut pretenția de a fi expresia științifică și de a deține adevărul absolut, adevărul care salvează. Gnoza se schița puțin câte puțin, și sub acțiunea câtorva conducători fără scrupule, a prins în secolul al II-lea o mare amploare, care constituia pentru creștinism un foarte mare pericol. Fără vigilența și activitatea conducătorilor Bisericii și a Scriitorilor bisericești, gnoza ar fi falsificat complet mișcarea creștină, și ar fi oprit pentru mult timp opera de mântuire a lui Isus Hristos și a apostolilor.

„Adevărul vă va face liberi”

Pornind sistematic în cunoașterea pericolului care amenința Biserica Primară, Sfântul Irineu, bazat pe tradiția transmisă de Apostoli și ucenicii acestora, desființează punctual curentul gnostic și aruncă sămânța primelor dogme ce vor sta la baza formării învățăturii Bisericii.

Toată atenția Sfântului Irineu este concentrată asupra persoanei lui Hristos și asupra operei sale de răscumpărare. Întâlnită sub diferite denumiri, lucrarea ar putea fi numită în modul cel mai expresiv recapitulare – ανακεφαλαιωσις. Recapitularea săvârșită de Dumnezeu prin Isus Hristos este o lucrare complexă, care cuprinde reunirea tuturor ființelor create, restaurarea și desăvârșirea lor. Este deci vorba de realizarea în și prin Hristos. Lucrarea divină realizată prin Fiul este caracterizată de două trăsături, și anume: dimensiunea cosmică și eshatologică. Isus Hristos recapitulează toată creația, toate vârstele și toate neamurile.

Sfântul Irineu vorbește despre actul mântuitor al lui Isus pe Cruce, ca răspuns al neascultării lui Adam: „Domnul a făcut recapitularea neascultării ce s-a făcut prin lemn, prin ascultarea de pe lemn.” (*Adversus Hæreses* 5, 17, 4)

Noțiunea de recapitulare la Sfântul Irineu se referă la relația Adam-Hristos și este dependentă de iconomia mântuirii. Episcopul Lyonului a lărgit sensul iconomiei și al recapitulării, primit din Tradiție, dându-le un caracter universal. Hristos vine la cele create prin El, recapitulând în Sine neascultarea. Întrucât aceasta a venit în lume prin lemn, ascultarea trebuia să vină pe aceeași cale, prin lemnul Crucii.

Nu numai Adam va fi recapitulat în Hristos, ci întreaga creație. Recapitularea nu va fi o simplă antiteză Adam-Hristos, ci și celelalte vor fi recapitulate: vechea creație, omul și toate popoarele. Se ajunge la formula Sfântului Irineu prin care iconomia universală și recapitularea sunt strâns legate între ele.

Până la a vorbi însă de recapitulare nu trebuie uitat actul divin de iubire primordial, al creării omului. Crearea a avut loc într-unul din cele mai minunate moduri: după *chipul și asemănarea lui Dumnezeu*. Astfel, omul se deosebește de celelalte ființe create numai din voința divină, neimplicând o acțiune deosebită. Observăm în acest act scopul pentru care omul a fost creat – acela de conducător și continuator al operei de creație a lui Dumnezeu. Din cauza liberului arbitru omul a pierdut însă acest privilegiu și a vrut să adere la potențele sale pe o cale mai ușoară, dar care s-a dovedit înșelătoare.

În acest context a avut loc Întruparea, Patimile, Moartea și Învierea lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, venit să restaureze creația. Prin Înviere, Hristos S-a făcut garant al învierii celor care aderă la comuniune cu El. Pornind de la acest act de credință, fiecărui om i se deschide posibilitatea învierii la viața cea adevărată. Timpurile premergătoare Împărăției divine vor fi precedate de învierea dreptilor, cei care au suferit în timpul vieții pământești, și de o înnoire a feței lumii acesteia.

Pr. Cristian LASLO

TEOLOGIE

Fecioara Maria, crăiasa inimilor smerite

Smerenia este atitudinea, starea sufletească prin care o persoană se arată supusă, respectuoasă, cu o comportare modestă, plină de bună-cuviință, de cucernicie și de evlavie față de Dumnezeu. Smerenia este foarte bună și necesară, chiar și pentru societatea în care trăim, dar mai ales, pentru fiecare persoană în parte ca să putem fi primiți în Împărăția lui Dumnezeu. Fără smerenie, ne spun Sfinții Părinți, nu se poate intra în Cer, în Împărăția vieții și fericirii veșnice. „*Smerenia, care așează lucrurile la scara lui Dumnezeu, este de asemenea scară care ne permite să urcăm la Dumnezeu.*” (Monseniorul Ghika).

Cea mai puternică armă împotriva satanei este *smerenia*. Ea ne curăță inima, trezește simțirea, întărește cugetul și ne ajută să trecem victorioși peste toate cursele satanice. Vrășmașul nostru, diavolul, tatăl minciunii și al mândriei, se amestecă în toate faptele bune și le deformează. Smerenia strică toate cursele satanei și împreună cu dragostea sunt puternice pentru că izvorăsc din însăși persoana lui Cristos, Cel care ne îndeamnă: „*Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre*” (Mt. 11, 29). Smerenia este opusul mândriei și gloriei deșarte; este singura virtute care nu poate fi atinsă sau frântă de puterile satanei pentru că este plină de har dumnezeiesc dător de viață.

Inima este centrul ființei noastre, miezul spiritualității noastre, fondul afectiv al motivațiilor noastre celor mai profunde; este esența persoanei. „*Inima este sediul personalității morale: «Din inimă vin urzirile de rele, omorurile, desfrânarea și adulterurile»*” (Mt. 15, 19). Lupta împotriva poftei trece prin purificarea inimii și practicarea cumpătării (CBC 2517).

Cumpătarea și smerenia inimi sunt chei ale echilibrului lăuntric. Una dintre fericiri proclamă: „*Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*” (Mt. 5,8). Cei curați cu inima sunt aceia care și-au acordat inteligența și voința la armoniile celeste, la exigențele divine. Puritatea inimii este prima condiție pentru putea vedea fața lui Dumnezeu. La lumina

divină putem vedea splendoarea creației, iar trupul omenesc, ca pe un templu al Spiritului Sfânt, ca o manifestare a frumuseții divine neasemuite. Smerenia este virtutea dominantă care stă la temelia întregii vieți și activități a Fecioarei Maria. Pornind de la smerenie, Fecioara Maria a putut fructifica toate celelalte virtuți în mod desăvârșit. Ea a fost împodobită de Dumnezeu cu toate darurile duhovnicești. Însă, darul cel mai mare care i-a fost ei pricină de glorie și de cinste negrăită a fost darul smereniei. Fără acest dar, toate celelalte daruri ar fi fost sărăcie și nu i-ar fi adus atâta folos precum smerenia. Câtă pace, câtă liniștire interioară ne aduce cu sine smerenia atunci când corabia vieții noastre este cuprinsă de furtuna necazurilor și a durerilor.

Este greu să spună cineva prin cuvânt cum se naște în suflet smerenia, dacă nu o află omul prin încercare, prin faptă. Smerenia trebuie trăită la intensitatea și din plinătatea harului divin. Aceasta presupune ca inima noastră să fie conectată permanent la armoniile harului divin pe care să-l primească în toată măreția și splendoarea sa, pentru a fi fructificat în totalitate și nimic din el să nu se risipească. Să te smerești cu adevărat la momentul potrivit și vei putea deprinde această virtute. Numai din auzite sau din lectura unor pagini de literatură nu poți dobândi smerenia. Domnul a căutat spre smerenia servei Sale, a Fecioarei Maria și a ridicat-o la o asemenea glorie și cinste, spre a fi lăudată în cer de toate oștile cerești, și pe pământ fericită de toate neamurile. *„Maria, Preasfânta Maică a lui Dumnezeu, pururea Fecioara, este capodopera misiunii Fiului și a Spiritului la plinirea timpului. Pentru prima dată în planul mântuirii și pentru că Spiritul său a pregătit-o, Tatăl își găsește Locuința unde Fiul său și Spiritul său pot locui printre oameni”* (CBC 721).

Îngerul Gabriel, mesagerul lui Dumnezeu, transmite Fecioarei Maria salutul cerului: *„Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Bindecuvântată ești tu între femei!”* (Lc. 1, 28). Este salutul bucuriei, care aduce plinătatea harului divin, în asistența puterilor din cer și cu binecuvântarea meritorie în rândul femeilor. Fecioara Maria, ascultă mesajul îngerului Gabriel și înțelege că va zămisli de la Spiritul Sfânt și va naște pe Fiul lui Dumnezeu: *„Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele Lui Isus”* (Lc. 1, 3).

Maria nu s-a mândrit, nu s-a îmbuibat în inima sa, nu s-a lăudat nimănui, ci cu toată smerenia, s-a socotit pe sine o simplă servă, menită să ducă la îndeplinire misiunea încredințată, și de bună voie consimte zicând: *„Iată serva Domnului. Fie mie după cuvântul tău!”* (Lc. 1, 38). În feciorelnicul trup al Mariei, Cuvântului divin devine izvor de har și de mântuire pentru sufletele noastre, călăuză pe drumul ce ne ajută să pătrundem în profunzimea spirituală a tainei și a bucuriei de credință. *„Cine ar putea să ne călăuzească pe acest drum mai bine decât Preasfânta Fecioară Maria! Căci ea a fost «scara cerească» pe care Domnul a coborât între oameni, «ușa templului» prin care doar Domnul a trecut, «poarta mântuirii» care ne-a dăruit nouă pe Răscumpărătorul, «Maica celor vii» care a născut Izvorul Vieții, «Mama Bisericii» pe care creștinii o invocă și azi pe drumul credinței”* (PS F. Crihălmeanu, *Scrisoarea pastorală la Sărbătoarea Nașterii Domului*, 2012, p. 5-6).

Dacă moartea a venit în lume prin Eva, viața și mântuirea au venit prin Maria, care și-a pus cu încredere trupul și sufletul în slujba Întrupării Cuvântului divin. Ea este nu numai Mama credincioasă a lui Isus, ci și cea dintâi între ucenicii Săi, modelul demn de urmat pentru toți creștinii de azi și dintotdeauna pe drumul vieții de credință sub ascultarea Cuvântului divin și cu împlinirea tuturor virtuților clădite pe smerenie, nu spre apăsare, nu spre înjosire, ci spre înălțare sufletească și îndumnezeire dătătoare de viață și de fericire creștină.

Maria nu a spus nimănui despre harul și misiunea pe care le-a primit. Elisabeta a aflat despre misiunea Mariei din plinătatea și prin lumina Spiritului Sfânt: *„Iar când a auzit*

Elisabeta salutul Mariei, pruncul a săltat în pântecul ei și Elisabeta s-a umplut de Spirit Sfânt" (Lc. 1, 41). Maria nu a rămas pasivă sau indiferentă față de acela care a învrednicit-o cu aceste nestemate și aduce mărire și mulțumire din suflet, zicând: „*Mărește sufletul meu pe Domnul, și s-a bucurat spiritul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenie servei Sale*" (Lc. 1, 46-48). Mulțumirile Mariei adresate Domnului sunt izvorâte din adâncul ființei sale.

Harul și misiunea primite sunt îmbrățișate și puse în slujba mântuirii, care acum are un Mântuitor, pe Isus Cristos. În felul acesta Fecioara Maria face primul act de credință creștină pus în slujba mântuirii neamului, fiind prima credincioasă creștină din istoria omenirii, iar credința ei este o credință puternică întemeiată pe slujire, o slujire plină de har binefăcător și de smerenie ajunsă la desăvârșire. Spiritul Sfânt a pregătit-o pe Maria prin harul său. El revelează planul binevoitor al Tatălui și arată pe Fiul Tatălui, care devine Fiul Fecioarei Maria. Prin Fericita Fecioară, Spiritul Sfânt începe să pună pe oameni în comuniune cu Cristos. Oamenii sunt beneficiarii direcți ai iubirii binevoitoare și nețărnumite a lui Dumnezeu.

Maria cea plină de har, arată în smerenia trupului său, Plinătatea Cuvântului divin pus în slujba mântuirii neamului. Maternitatea Mariei este însuși Darul Vieții și Misterul mântuirii. Ea nu vrea să-și însușească acest mister, ci dimpotrivă vrea să-l ocrotească, să-l păstreze cu încredere și sfințenie, cu modestie și pudoare, dar mai ales, cu smerenie. Maria nu se arată curioasă, nici dornică să destrame taina, să dezvăluie misterul și să înțeleagă totul, iar dacă a cerut anumite lămuriri a făcut-o numai pentru a putea sluji cât mai bine planului divin.

Smerenia nu apare pe un teren gol, într-un suflet deșertificat, lipsit de o conlucrare reală cu harul divin călăuzitor. Smerenia izvorăște din ascultare, prin cunoașterea adevărului și a iubirii lui Dumnezeu față de oameni. Privind smerenia în conexiunea ei cu celelalte stări sufletești, care o determină și pe care le determină, Sf. Ioan Scărarul ajunge la următoarea concluzie: „*Din ascultare se naște smerenia, din smerenie discernământul, din discernământ întrezărirea, iar din aceasta înainte-vederea*". Acestea sunt valențele smereniei în șirul valorilor credinței creștine, cultivate cu atâta dăruire și credință de Fecioara Maria, Crăiasa inimilor smerite, care în cer se arată ca un semn mare: „*O femeie înveșmântată cu soarele, și luna era sub picioarele ei, și pe cap purta cunună din douăsprezece stele*" (Ap. 12, 1).

Smerenia presupune o evaluare corectă și nepărtinitoare a propriului comportament, a propriilor atitudini sau stări sufletești. Să căutăm iubirea și să o trăim într-o smerenie cuvenită, pentru a depăși greutatea păcatelor și a ne înălța spre ceea ce este desăvârșit, fiindcă natura umană își găsește echilibrul interior, armonia și frumusețea doar în natura divină. Să aducem omagiul cuvenit smereniei și Mariei, care a fructificat-o la cotele umane cele mai înalte. Mai presus de toate a fost dumnezeiasca smerenie nemăsurată a lui Isus, care din dragoste „*S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte de cruce*" (Filipeni 2, 8).

Să nu încetăm a spune și noi la fel ca poetul:

„Crăiasă alegându-te,

Îngenunchem rugându-te

Înalță-ne, ne mântuie

Din valul ce ne bântuie."

(M. Eminescu, catren din poezia *Rugăciune*)

MEMORIA ACTIVĂ

Părintele călugăr dr. Gheorghe G. Marina

Rămânând neștersă amintirea lui din memoria celor care l-au cunoscut, încropirea unei schițe biografice, a unui portret spiritual al călugărului și preotului Gheorghe Marina, a fost mult ușurată.

Comuna Pomi, localitatea natală a părinților săi, este profund marcată de prezența preotului în viața sa spirituală și cultural-artistică.

Numele lui Gheorghe Marina se identifică însă cu activitatea pastorală și publicistică prolifică a mănăstirii din Bixad, unde și-a desfășurat activitatea o vreme îndelungată.

În calitate de călugăr, pregătirea lui dogmatică și spirituală, precum și inteligența scriitoare, l-au făcut să devină cea mai marcantă personalitate monahală a ordinului Sfântului Vasile cel Mare din România.

Înalt cuviosia sa, ieromonah Gheorghe Marina, a văzut lumina zilei la Șomcuta Mare, în data de 19 martie 1908. Tatăl lui, Gheorghe, era angajat al gării CFR din localitate, și împreună cu soția sa Floare (născută Crișan), aveau șapte copii. Tatăl, fiind transferat la gara din Baia-Mare, i-au creat posibilitatea terminării școlii primare și să absolutească patru clase secundare în anul 1922. Când părinții sunt nevoiți să revină în satul Pomi, Gheorghe trebuie să întrerupă studiile, iar la vârsta de 14 ani intră

ca și novice la mănăstirea Bixad.

De aici, adolescentul Gavril (numele primit la Botez, devenit Gheorghe la depunerea voturilor monahale), este trimis la studii de noviciat în Mokacenko (Ucraina), unde între anii 1922-1924 învață limba rusească. În decursul strălucitelor studii ulterioare, va învăța și limbile: latină, poloneză, italiană, devenind un poliglot.

Între anii 1924-1927 se află în Lawriv (Polonia), într-o mănăstire basilitană, iar între 1927-1933 va fi trimis la studii în Roma, de unde se va reîntoarce cu titlul de doctor în psihologie, licențiat în teologie și unde, de asemenea, a fost hirotonit preot.

Revine în mănăstirea din Bixad, casa spirituală a sufletului său, devenit loc sfânt de închinăciune și pelerinaj creștin. Timp de 15 ani lucrează aici cu devotament și cu spirit de jertfă, organizând misiuni spirituale populare în multe parohii din Eparhia Maramureșului. De asemenea, participă activ la prosperitatea editorială a publicațiilor mănăstirii, ce au văzut lumina tiparului în tipografia acesteia.

Publică predici, oferă sfaturi omiletice, compune pricesne – mai ales închinare Fecioarei Maria. Pe lângă publicarea pricesnelor, participa la învățarea lor de către pelerinii veniți la Bixad, pentru ca pe drumul de întoarcere să îmbogățească jertfa săvârșită de aceștia.

Prodigioasa activitate religioasă a călugărului devenit stareț a fost frântă la 15 septembrie 1948 când, aflat la Seini, a fost arestat în timpul exercițiilor spirituale la care participa. Fusesse condamnat la închisoare de către Tribunalul Militar din Oradea, cu acuzația de „sabotaj”. A fost eliberat în data de 24 februarie 1953 cu dreptul de a munci în orice întreprindere de stat sau particulară. Stabilindu-se în Satu-Mare, solicită numirea ca

magaziner la un șantier de construcții. Se angajează ulterior ca tapițer, după un curs de calificare din perioada 1965-1966. Va profesa foarte puțin timp această meserie, deoarece în anul 1967 se va pensiona pe caz de boală.

A desfășurat o bogată activitate de apostolat în clandestinitate. Restul timpului și l-a ocupat cu legatul cărților, dezvoltatul fotografiilor, iar după revenirea la Pomi, pentru a-și asigura existența, se ocupa cu apicultura, grădinăritul, etc.

Având pregătire laică complexă (muzică, lingvistică, istorie, etc.) și talent muzical, s-a încadrat în mișcarea corală de amatori din Pomi, conducând instrumental între 1969-1989 nu numai corul religios, ci și pe cel laic, armonizând melodii culese din creația populară a zonei. Împreună cu corul laic și cu formația de mandoline a participat și la concursurile timpului în locații precum: Satu-Mare, Suceava, etc.

În perioada anilor petrecuți la Pomi, părintele a avut și preocupări legate de ordinele călugărești, de noutățile aduse în ordinul basilitan de către Conciliul Vatican II.

Angajându-se în viața spirituală și cultural-artistică a satului natal, și-a revelat calitățile artistice de dirijor, dar și îndrumător al destinelor și predicator.

Ultimele zile din viață și le petrece pe patul spitalului, până pe 28 ianuarie 1989, când la vârsta de 81 de ani, trece la cele veșnice și este înmormântat în Satu-Mare. Pios omagiu, perenă grațitudine!

Vasile D. FLONTAȘ

MEMORIA ACTIVĂ

Români Uniți la Sud de Carpați

Istoricul Parohiei Române Unite cu Roma din Râmnicu Vâlcea

Înainte de fatidicul an 1948, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică (BRU) nu a avut parohii doar în Transilvania, ci și în Vechiul Regat. Așadar, prezența credincioșilor uniți la Sud de Carpații Meridionali, după căderea regimului comunist, nu ar trebui să fie deloc un fapt ieșit din comun. La fel de adevărat este și faptul că, după reintrarea în legalitate a BRU, în anul 1990, aceasta și-a reluat rolul de promovare a valorilor creștin-naționale în toate localitățile în care credincioșii uniți au cerut sprijinul ierarhilor pentru înființarea de noi parohii.

La fel s-a întâmplat și în Râmnicu Vâlcea, acolo unde se afla un grup compact de greco-catolici proveniți fie din Transilvania (detașați pentru a lucra la combinatul chimic, spre exemplu), fie din Brezoi, localitate în care, cum deja am amintit, până în 1948 funcționase o parohie înființată de ardelenii care veniseră să lucreze la fabrica de cherestea. Toți aceștia (în jur de 40 de persoane), trecând peste piedicile inerente puse de o democrație încă imatură, au reușit ca în seara zilei de 6 iulie 2001 să semneze actul de formare al parohiei din Râmnicu Vâlcea.

Din acel moment, preotul paroh Marian Stoicănescu împreună cu credincioșii parohiei au început o muncă titanică care avea ca scop nu atât zidirea unei biserici parohiale, cât mai ales edificarea și consolidarea bisericii din sufletele creștinilor. Astfel, pas cu pas, după procurarea obiectelor, a cărților de cult, sau a veșmintelor bisericesti, la 15 august 2001, în biserica romano-catolică Sfântul Anton, a fost celebrată prima Sfântă Liturghie a comunității greco-catolice din Râmnicu Vâlcea. De altfel, sărbătoarea

Adormirii și Înălțării cu Trupul și cu Sufletul la Cer a Maicii Domnului a devenit hramul principal al parohiei. Până la 1 octombrie 2006, toate celebrările liturgice ale comunității nou înființate s-au ținut în biserica parohiei romano-catolice din oraș.

O altă dată de referință în viața parohiei noastre este 22 mai 2005, dată la care a fost sfințit locul și pusă piatra de temelie a viitoarei biserici parohiale ce urma să o aibă ca protectoare și hram secundar pe cea sărbătorită în această zi, pe Sfânta Rita din Cascia. La eveniment au participat P.F. Sa Cardinal Lucian, arhiepiscopul BRU și P.S. Sa Damian, episcop auxiliar al Arhiepiscopiei Romano-Catolice București, însoțiți, bineînțeles, de un grup numeros de preoți și creștini de diferite confesiuni.

Chiar dacă acele timpuri par a se fi petrecut cu mult timp în urmă, considerăm ca fiind oportun să amintim, dintre multele încercări trăite de comunitatea românilor uniți din Râmnic, refuzul repetat al autorităților locale de a ne aproba cererea de cumpărare a terenului atât de necesar pentru a putea ridica zidurile bisericii parohiale. Spre mărirea lui Dumnezeu însă, toate aceste obstacole au putut fi depășite și astfel, la 1 octombrie 2006, am avut cu toții bucuria imensă de a participa la sfințirea bisericii Parohiei Române Unite cu Roma din Râmnicu Vâlcea, bisericuță ce poartă două hramuri: Adormirea și Înălțarea cu Trupul și cu Sufletul la Cer a Preacuratei Fecioare Maria

și Sfânta Rita din Cascia. Arhieriei prezenți la acest unic eveniment în viața unei comunități creștine au fost: P.F. Sa Lucian Cardinal Mureșan, P.S. Sa Virgil Bercea și P.S. Sa Cornel Damian, însoțiți de alți zeci de preoți și de sute de credincioși vâlceni și nu numai.

Ne aflăm astăzi la mai bine de un deceniu de la înființarea parohiei noastre, timp în care ne-am bucurat de o serie de evenimente extraordinare pe care le-am putut trăi la Râmnic. Astfel, putem aminti repetatele vizite arhieresti ale PF Sale Lucian Cardinal Mureșan, ale PS Sale Mihai Frățilă și ale altor prelați catolici, de cele două hirotoniri găzduite de parohie, de organizarea Întâlnirii Arhiecezane a Tinerilor Greco-Catolici în zilele 1-2 mai 2009, dar mai ales, de primirea relicvarului cu moaștele Sfintei Rita în august 2011 și în aceeași lună din 2012.

Credem că este necesar să descriem în câteva rânduri și biserica greco-catolică din Râmnicu Vâlcea. Aceasta nu iese în evidență prin dimensiunile sale (lungime - 19 metri, lățime și înălțime – 9 metri), ci, mai degrabă, prin simplitatea, naturalețea, eleganța și intimitatea stilului său arhitectonic de tip navă (corabie), specific Transilvaniei. Drept elemente care se disting în această bisericuță, menționăm ferestrele pictate cu reprezentări ale unor sfinți care fac parte din ambele tradiții ale Bisericii (orientală și occidentală) și, mai ales, iconostasul format din cele două icoane împărătești și din alte două icoane reprezentând hramurile, iconostas ce a fost realizat din fier forjat de culoare aurie patinată și sticlă pictată.

Un alt moment demn de amintire este cel din 13 aprilie 2013, atunci când Parohia Română Unită cu Roma, greco-catolică, din Râmnicu Vâlcea a fost gazda unui eveniment deosebit de emoționant – Înfrățirea în credință și în pace cu Sanctuarul Sfintei Rita din Cascia. Cu această ocazie, părintele rector Mario de Santis a oferit Parohiei din Râmnic o relicvă *ex ossibus* a Sfintei Rita, în numele maicilor augustiniene din Cascia, relicvă care, din acel moment, este expusă spre a fi venerată în biserica parohiei.

Pr. Victor OSTROPEL

AMVON

„De când nu v-ați spovedit?": cateheza Papei Francisc despre Taina Spovezii

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Prin sacramentele inițierii creștine, Botezul, Mirul și Euharistia, omul primește viața cea nouă în Cristos. Or, toți știm asta, noi purtăm această viață „în vase de lut” (2Cor 4, 7), suntem încă supuși ispitei, suferinței, morții și, din cauza păcatului, chiar putem pierde viața cea nouă. Pentru aceasta Domnul Isus a voit ca Biserica să continue opera sa de mântuire și față de propriile mădulare, îndeosebi cu sacramentul Reconcilierii și cel al Ungerii Bolnavilor, care pot să fie unite sub numele de „*sacramente de vindecare*”. Sacramentul Reconcilierii este un sacrament de vindecare. Când eu merg ca să mă spovedesc este pentru a mă vindeca, a-mi vindeca sufletul, a-mi vindeca inima și ceva ce am făcut care nu merge. Icoana biblică ce le exprimă cel mai bine, în legătura lor profundă, este episodul iertării și vindecării paralizicului, unde Domnul Isus se revelează în același timp medic al sufletelor și al trupurilor (cf. Mc. 2,1-12; Mt. 9,1-8; Lc. 5,17-26).

1. Sacramentul Pocăinței și al Reconcilierii provine direct din misterul pascal. De fapt, chiar în seara de Paști, Domnul a apărut discipolilor, închiși în cenacol, și, după ce le-a adresat salutul „*Pace vouă!*”, a suflat asupra lor și a spus: „*Primiți pe Duhul Sfânt! Căroră le veți ierta păcatele, vor fi iertate; căroră le veți ține, vor fi ținute*” (In 20,21-23). Acest pas ne dezvăluie cea mai profundă dinamică ce este conținută în acest sacrament. Înainte de toate, faptul că iertarea păcatelor noastre nu este ceva ce ne putem da noi. Eu nu pot să spun: îmi iert păcatele. Iertarea se cere, se cere altuia și la

Spovadă cerem iertare lui Isus. Iertarea nu este rod al eforturilor noastre, ci este un cadou, este un dar al Duhului Sfânt, care ne umple de apa de milostivire și de har care izvorăște neîncetat din inima deschisă larg a lui Cristos răstignit și înviat. În al doilea rând, ne amintește că numai dacă ne lăsăm reconciliați în Domnul Isus cu Tatăl și cu frații putem să fim cu adevărat în pace. Și acest lucru l-am simțit cu toții în inimă atunci când mergem să ne spovedim, cu o greutate în suflet, un pic de tristețe; și atunci când primim iertarea lui Isus, suntem în pace, cu acea pace a sufletului atât de frumoasă pe care numai Isus ne-o poate da, numai el.

2. În timp, celebrarea acestui sacrament a trecut de la o formă publică - pentru că la început se făcea în mod public - la cea personală, la forma rezervată a Spovezii. Însă acest lucru nu trebuie să ne facă să pierdem matricea eclezială, care constituie contextul vital. De fapt, comunitatea creștină este locul în care se face prezent Duhul, care reînnoiește inimile în iubirea lui Dumnezeu și face din toți frații un singur lucru, în Cristos Isus. Iată deci pentru ce nu este suficient a-i cere iertare Domnului în propria minte și în propria inimă, dar este necesar să mărturisim cu umilință și cu încredere propriile păcate slujitorului Bisericii. În celebrarea acestui sacrament, preotul nu-l reprezintă numai pe Dumnezeu, ci

toată comunitatea, care se recunoaște în fragilitatea fiecărui membru al său, care ascultă emoționată căința sa, care se reconciliază cu el, care-l încurajează și-l însoțește pe drumul de convertire și de maturizare umană și creștină. Unul poate să spună: eu mă spovedesc numai lui Dumnezeu. Da, tu poți să-i spui lui Dumnezeu „*iartă-mă*” și să spui păcatele tale, însă păcatele noastre sunt și împotriva fraților, împotriva Bisericii. Pentru aceasta este necesar să se ceară iertare Bisericii, fraților, în persoana preotului. „*Dar părinte, îmi este rușine...*”. Și rușinea este bună, este sănătate a avea un pic de rușine, pentru că rușinarea este salutară. Atunci când unei persoane nu-i este rușine, în țara mea spunem că este un „*nerușinat*”: un „*sin verguenza*”. Dar și rușinea face bine, pentru că ne face mai umili, iar preotul primește cu iubire și cu duioșie această mărturisire și în numele lui Dumnezeu iartă. Și din punct de vedere uman, pentru a se descărca, este bine de vorbit cu fratele și de spus preotului aceste lucruri, care sunt atât de grele în inima mea. Și unul simte că se descarcă în fața lui Dumnezeu, cu privire la Biserică, la fratele. Să nu ne fie frică de Spovadă! Unul, când stă la rând pentru a se spovedi, simte toate aceste lucruri, chiar și rușinea, dar apoi când se termină Spovada iese liber, mare, frumos, iertat, alb, fericit. Acesta este frumusețea Spovezii! Eu aș vrea să vă întreb - dar să nu spuneți cu glas tare, fiecare să-și răspundă în inima sa -: când te-ai spovedit ultima dată? Fiecare să se gândească... Sunt două zile, două săptămâni, doi ani, douăzeci de ani, patruzeci de ani? Fiecare să calculeze, dar fiecare să-și spună: când m-am spovedit ultima dată? Și dacă a trecut mult timp, nu mai pierde nici o zi, du-te, căci preotul va fi bun. Isus este acolo și Isus este mai bun decât preoții, Isus te primește, te primește cu atâta iubire. Fii curajos și mergi la Spovadă!

3. Dragi prieteni, a celebra sacramentul Reconcilierii înseamnă a fi cuprinși într-o îmbrățișare călduroasă: este îmbrățișarea milostivirii infinite a Tatălui. Ne amintim de acea frumoasă, frumoasă parabolă a fiului care a plecat de acasă cu banii de pe moștenire; a irosit toți banii și apoi, când nu mai avea nimic, a decis să se întoarcă acasă, nu ca fiu, ci ca servitor. Multă vină avea în inima sa și multă rușine. Surpriza a fost că atunci când a început să vorbească, să ceară iertare, tatăl nu l-a lăsat să vorbească, l-a îmbrățișat, l-a sărutat și a făcut sărbătoare. Dar eu vă spun: de fiecare dată când noi ne spovedim, Dumnezeu ne îmbrățișează, Dumnezeu face sărbătoare! Să mergem înainte pe acest drum. Dumnezeu să vă binecuvânteze! (sursa: www.ercis.ro)

Traducere de **pr. Mihai PĂTRAȘCU**

SINAXAR

Ezechiel, profetul învierii

În ebraică *Iehezqel*, din *Iehzaq-el*, este un nume propriu compus dintr-o frază care exprimă cererea și dorința unei vieți reușite: „*Dumnezeu (El) să întărească pe copil*”.

Unul din cei „*patru profeți majori*”, Ezechiel era fiul preotului Buzi, care trebuie să fi fost preot din Ierusalim. Din introducerea cărții, aflăm că Ezechiel era unul din prizonierii evrei deportați împreună cu regele Ioachim în Mesopotamia de Nabucodonosor, regele Babiloniei - după prima cucerire a Ierusalimului, în 597 î.C. - care s-au stabilit de-a lungul marilor canale de irigație. Ezechiel a trăit la Tel-Abib (în ebraică „*Spice de grâu*”, în babiloniană „*Colina potopului*”), pe marginea râului Kebar, un canal al Eufratului între Babilonia și Nipur. În sânul comunității de exilați, Ezechiel a reușit să-și facă un loc de prestigiu, încât în casa lui se adunau bătrânii poporului pentru a-i asculta cuvântul (cf. 8, 1; 14, 1; 20, 1).

Vocația profetului

La cinci ani de la deportare, în 592, pe când Ezechiel trebuia să aibă circa 30 de ani, a primit chemarea de profet, într-o viziune impunătoare (1, 4-28). Cele patru ființe pluriforme, fiecare cu patru aripi, aveau asemănare de om, leu, taur și acvilă. În Biserica antică, au devenit simbolurile celor patru evanghelii.

Dumnezeu i-a apărut lui Ezechiel ca să-l trimită ca profet la fiii infideli ai lui Israel, „*încăpățânați și cu inima împietrită*” (2,4), care nu aveau să-l asculte, dar care trebuiau să recunoască cel puțin că „un profet este în mijlocul lor”. În viziune, Dumnezeu a pus cuvintele sale pe buzele lui Ezechiel, o experiență pe care profetul a simțit-o în termeni foarte

concreți: trebuia să înghită un sul scris pe dinăuntru și pe dinafară, cuprinzând lamentațiuni, plânsete și jale. Profetul l-a înghițit și a devenit dulce ca mierea în gura sa (2,8-3,3). Dar pentru că fiii lui Israel, în încăpățânarea lor, nu aveau să primească mesajul lui Dumnezeu, Dumnezeu însuși a întărit fruntea lui Ezechiel făcând-o dură „*ca diamantul, mai dură decât piatra*”, ca să reziste la dușmănia lor. Numai în acest fel profetul era în măsură să combată prejudecățile lor răuvoitoare și sentimentul lor de autosuficiență.

Păcatul - „*pe propria răspundere*”

Ezechiel s-a dezlănțuit cu vigoare împotriva vechii idei de retribuție, potrivit căreia copiii ispășesc vinovățiile părinților (cf Ex 20,5), o convingere atât de răspândită încât a devenit proverb: „*părinții au mâncat aguridă și fiilor li s-au strepezit dinții*” (18,2). Ezechiel, în schimb, susține responsabilitatea personală: fiecare trebuie să ispășească propria vinovăție. Cauza deportării în robie nu este păcatul părinților, ci trebuie căutată în cei deportați. Cu toate acestea, Dumnezeu, Cel viu prin excelență, nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă, să se căiască, și să fie viu (18,23).

Dar pentru că la mesajul său, compatrioții lui deportați împreună cu el în Mesopotamia nu dădeau niciun semn de răspuns, incapabili să se deschidă la cuvântul lui Dumnezeu, Ezechiel s-a văzut constrâns să le vestească realități dureroase și incomode. El a comparat rolul profetului cu cel al unei santinele (3,17; 33,7) chemată să dea alarma ori de câte ori identifica păcate grave în rândul poporului: „*fiți atenți la pericolul, la pedeapsa lui Dumnezeu care planează asupra voastră*”. Erau mulți în acel timp profeții falși care narcotizau conștiința poporului cu promisiuni înșelătoare și fericire ieftină (12,22).

Profetul acțiunilor simbolice

Mai mult decât prin cuvinte, Ezechiel a prorocit căderea Ierusalimului prin acțiuni simbolice. Dintre acestea, un loc a parte îl ocupă una mai puțin cunoscută. Pe o tăbliță de lut a trasat profilul cetății Ierusalimului, a construit împrejur terase și turnuri de asediu, și el însuși s-a așezat în tabăra celor care asediau orașul, punându-se să zacă la pământ pe partea stângă timp de 390 de zile, corespondentul anilor de păcat ai Israelului, de la Solomon până la robia babilonică. Apoi, s-a întors pe partea dreaptă pentru alte 40 de zile, corespondent al anilor de pedeapsă a lui Iuda prin exil (4,1-8). În tot acest timp, profetul trebuia să mănânce pâine frământată cu materiale impure și bălegar de vite, cu porții raționalizate, și apa, tot la fel, în porție bine măsurată, după cum se întâmplă în condiții de asediu (4,9-17).

În timpul acestor acțiuni simbolice ciudate, Ezechiel suferea nu numai la nivel fizic, dar și în suflet. Astfel, Dumnezeu i-a vestit că mireasa lui iubită, „*bucuria ochilor săi*” urma să-i fie luată de o moarte neașteptată și Ezechiel nu ar fi trebuit nici să plângă nici să poarte doliu, pentru a spune tuturor prin comportamentul său ieșit din comun că deportații din Ierusalim

nu ar mai fi avut nici o posibilitate de a-i plânge pe căzuții lor (24,15-27). Nu sunt puține gesturile și comportamentele ciudate ale profeților lui Israel prezentate în Sf. Scriptură, dar când le citim pe cele ale profetului Ezechiel, uneori apar deosebit de excentrice.

Enigmatice apar însă viziunile lui despre templul din Ierusalim (8-11). Orașul însuși devenise o vie sălbatică, bună numai de aruncat în foc (15, 1-8). Dumnezeu o luase cândva ca pe o nouă născută abandonată în mizerie, purtând încă pe trup sângele nașterii, o nutrise cu iubirea lui pentru a o lua de mireasă când a crescut și s-a făcut splendidă prin frumusețea ei, dar ea, prin idolatrie, s-a redus la o prostituată disponibilă pentru oricine (cap. 16). Din destinul nerușinatei sale surori Israel, Iuda ar fi trebuit să înțeleagă unde duce nebunia comportamentului ei, în schimb, a făcut și mai rău. De aceea, va trebui să bea paharul surorii Samaria, pocalul urâciunii și al distrugerii (23,33). Mesajul lui Ezechiel a avut o confirmare înspăimântătoare când în „a cincea zi a lunii a zecea, în anul al unsprezecelea al deportării” (586 î.C.), un fugar de la Ierusalim a adus știrea teribilă: *Cetatea a căzut!* (33,21).

Profetul, omul speranței

Din acest moment, profetului i s-a poruncit să vestească mesaje diametral opuse: acum trebuia să combată disperarea care se înstăpânea în rândul deportaților și să trezească speranța într-un viitor de mântuire, care avea să sosească cu aceeași siguranță a nenorocirii îndurate. În a doua parte a activității sale profetice (586-571), Ezechiel procește judecata divină asupra popoarelor păgâne limitrofe și restaurarea regatului lui Israel: la condamnarea popoarelor păgâne, urmează făgăduința mântuirii viitoare.

Distrugerea Ierusalimului a răpus și curajul de a mai trăi a deportaților, până atunci încă plini de încredere; acum, se simțeau ca morți. Profetul, într-o viziune grandioasă, a văzut ca o câmpie nesfârșită plină de oase goale, asupra cărora Spiritul lui Dumnezeu a început să sufle, redându-le viața. Readucerea la viață a scheletelor și deschiderea mormintelor vestea reînufletirea, eliberarea și întoarcerea poporului în patrie. Lectura creștină a văzut în aceste imagini o referință la învierea din morți prin puterea Spiritului Sfânt.

În legătură cu repatrierea, așteptată cu certitudine, Ezechiel a dezvoltat o concepție vizionară a unei noi întocmiri a templului, a cetății sfinte și a țării (capitolele 40-48). Se poate vorbi astfel de eshatologie imanentă istoriei, întrucât de acum încolo, istoria va continua în condiții antropologice, religioase și sociologice cu totul diferite. (...)

Lectura posterității

Ultima profeție a lui Ezechiel este din jurul anului 571 î.C., în care regele Nabucodonosor, ca răsplătă pentru efortul depus în calitate de instrument al judecății universale, primește făgăduința cuceririi Egiptului.

Ezechiel a fost inelul de legătură între profetismul pre-exilic și iudaismul post-exilic. În el se regăsește preotul și profetul, extaticul și teologul, martorul lui Dumnezeu și animatorul comunității. Prin proiectul său de constituție teocratică, a devenit pionierul reformei post-exilice, încât poate fi numit pe bună măsură „părintele iudaismului”.

Pentru Sfinții Părinți ai Bisericii viziunea despre apele dulci care izvorau din partea dreaptă a templului, este profeția lui Cristos străpuns de suliță pe Cruce și a Bisericii care din izvorul apelor dulci ale botezului dăruiește oamenilor viața divină din belșug. (Text inspirat și adaptat liber după Paul Maiberger, *Marile figuri ale Vechiului Testament*, Mainz 1990; tr. it., Brescia 1995).

LUMEA ÎN CARE TRĂIM**Lecția de viață a medicului Boilă, nepotul lui Iuliu Maniu**

Ioan Boilă este unul dintre oamenii care continuă să ne dea lecții de viață. La cei 85 de ani, medicul încearcă să salveze singura policlinică fără plată din Cluj, pe care a construit-o, de la zero, în propriul său apartament, în urmă cu 20 de ani. A trecut prin închisoarea comunistă de la Jilava, a fost persecutat de Securitate, fiind exmatriculat din Facultatea de Medicină pentru că și-a susținut profesora de Anatomie, dar nu a renunțat. A reînceput studiile medicale la 42 de ani, iar dosarul pe care era gravat, cu litere mari, „*deținut politic*”, nu l-a lăsat să își construiască o carieră

strălucitoare în Medicină. A fost, mare parte din carieră, medic la țară, în cabinete și spitale modeste. Dar nu a uitat niciodată că cel mai important este să faci bine celor din jur.

Ioan Boilă nu are birou de Profesor Doctor, cu diplome adunate de-a lungul unei cariere strălucitoare în Medicină. Biroul lui e mic, cu câteva icoane agățate pe pereți, aflat la parterul Policlinicii fără plată de pe strada Moșilor. Mic și friguros, așa că medicul își păstrează un halat gros peste haine.

Azi e zi de consultații la policlinică, iar doctorul Boilă se pregătește să primească câțiva pacienți. Sunt oameni amărâți, bătrâni, săraci fără asigurare medicală și vin aici să fie consultați gratuit. Dacă au noroc, primesc și medicamente.

Medicul se ține bine la cei 85 de ani. „*E nevoie de mine încă, aici*”, spune el cu zâmbet pe față. Chiar dacă policlinica nu mai are finanțare, el încă mai speră la o salvare.

Spitalul din apartament

Ioan Boilă și-a dedicat anii de pensie oamenilor aflați la nevoie. În urmă cu 20 de ani, a înființat prima și singura policlinică fără plată din Cluj-Napoca. Și-a oferit propriul apartament, de patru camere, pe care l-a transformat, din nimic, în policlinică pentru săraci. Își amintește și acum în ce condiții a pornit pe acest drum, în 1996.

„O cameră era birou, în trei camere mici se făceau consultații. Într-o singură cameră se făcea și ecograf, și cardiologie, și medicină generală. În bucătărie am instalat farmacia. Din hol am transformat ușa de la bucătărie cu posibilitate de comunicare directă și pe acolo dădeam medicamente”, reiterează medicul.

În scurt timp vestea că în cel mai populat cartier din Cluj-Napoca s-a deschis o policlinică fără plată s-a răspândit repede, atât printre bolnavi, cât și printre cei cu dare de mână. Ioan Boilă, ajutat de mai mulți medici, au început să ofere consultații gratuite și medicamente.

„A fost un semn de la Dumnezeu că trebuie să funcționăm. S-au oferit peste 100 de medici voluntari. Mai aveam medici care s-au oferit să ne trateze bolnavii în clinicile lor.”

Ideea înființării unei policlinici fără plata i-a aparținut Lui

„Ne-am întâlnit zece prieteni medici și am spus: «Haideți să facem o policlinică fără plată!» Nu aveam niciun ban, doar acest apartament gol. Unde e mobilierul? Unde e aparatura? I-am dat drumul și am spus: «Dacă vrea Doamne-Doamne, atunci vom reuși!»”

Și nu a trecut mult timp până au început să primească ajutor!

„Camioane erau oprite în fața blocului cu mobilier, cu aparatură medicală. Ne-au ajutat prea puțin fundațiile, donatorii erau oameni simpli. Printre ei, un măcelar cu suflet mare din Franța, care a transportat de 63 de ori camioane cu medicamente în Cluj, pentru clinica noastră. O adevărată caravană cu medicamente, strânse de el în Franța. În pivnița lui erau grămezi de medicamente strânse de el. Din când în când, încărcă câteva camioane cu medicamente și le transporta unde era nevoie.”

Încet-încet, pensionarul Boilă, alături de alți 15 profesori universitari și șefi de clinici din Cluj, și alți o sută de medici voluntari, au reușit să umple câteva găuri negre din sistemul medical românesc. Veneau la ei bolnavi fără asigurare, pensionari săraci, pentru care un consult era un lux. Și este și astăzi. Clinica s-a autosusținut în primii doi ani de funcționare, deoarece atât medicii, cât și asistenții, femeile de serviciu și contabilii prestau muncă voluntară. De la un timp însă, au fost nevoiți să plătească sume mici de bani, pe care îi scotea din buzunar.

Salvarea le-a bătut la ușă

Ioan Boilă povestește cum salvarea le-a bătut, practic, la ușă, într-o zi agitată, cu multe consultații.

„Holul apartamentului era ticsit în dimineața aceea, veneau bolnavi de peste tot. Apar trei călugărițe la ușă, care vorbeau franceza. Eu, care înțeleg ceva franceză, le-am întrebat ce doresc. Călugărițele aflaseră, printr-o întâmplare, că acest apartament era de închiriat. Le-am spus că nu este de închiriat. Ele doreau să se stabilească în Cluj, apoi ne-au întrebat ce facem acolo. Le-am povestit că suntem policlinică fără plată, iar uimirea lor a fost mare. De atunci, am avut norocul că aceste călugărițe, foarte bogate în Franța, s-au oferit să ne ajute. Au spus: «De acum, noi va ajutam!» Toate cheltuielile, de atunci până astăzi, au fost suportate de ele.”

Este vorba de *Congregația Surorilor Doctrinei Creștine* din Nancy, care a susținut financiar, timp de 18 ani, policlinica fără plată din Cluj-Napoca. Congregația a construit și sediul actual al policlinicii, pe un teren concesionat de Biserica Greco-Catolică din Cluj. Tot fundația din Franța a plătit cheltuielile administrative, care se ridicau la 5-6 mii de euro pe lună, și au ajutat policlinica cu donații de medicamente.

De anul acesta însă, congreagația și-a retras sprijinul financiar, concentrându-se pe țări mai sărace decât România, iar acum medicul Ioan Boilă încearcă să strângă fonduri pentru a salva policlinica de la închidere.

„Noi ne-am înființat pentru că am constatat că în societatea noastră există o categorie mare de oameni care au nevoie de acest ajutor. Am constatat că această nevoie există, că sunt foarte mulți oameni care nu au medic de familie, nu sunt asigurați. Vin la noi pentru că nu au posibilitatea să facă un consult de specialitate și să primească medicamente din altă parte. Aceasta categorie de acum 20 de ani există și astăzi. A fost ideea mea, acum 20 de ani, că această policlinică nu-și va mai avea rostul în câțiva ani. Dar, din păcate și cu tristețe constat că societatea noastră nu și-a făcut încă un sistem medical și social performant, care să asigure această asistență. Sunt mulți defavorizați. Sunt bolnavi nevăzători, diabetici, care sunt nevoiți să-si cumpere medicamente”, își arată indignarea medicul.

Închis de comuniști

La rândul său, Ioan Boilă a simțit persecuția unui sistem bolnav de-a lungul vieții. Provenind dintr-o familie cu remarcabile personalități precum Simion Bărnuțiu și Iuliu Maniu, doctorul Ioan Boilă a fost fugăr, urmărit de Securitate, condamnat la închisoare și marginalizat profesional.

A ajuns să facă ani grei de închisoare după ce, alături de fratele său, preotul Matei Boilă, sora lor Elena și profesorul Nicolae Balota, a semnat un manifest de protest împotriva comunizării țării și pentru că Biserica Greco-Catolică a fost scoasă înafara legii. Deși patru exemplare ale memoriului au fost distruse, o copie ajunge Securitate, în urma trădării și denunțării autorilor de către un apropiat.

„Timp de doi ani am fost fugăr, împreună cu fratele meu și un văr de-al meu, Iuliu Boilă. Am fost adăpostii de un preot din Morlaca, cu mare risc, deoarece și el avea trei copii”, își amintește medicul perioada comunistă.

Exmatriculat în anul I de Medicină, a fost nevoit să își caute un loc de muncă. A lucrat ca asistent. *„Ne-am întors la Cluj cu riscul că vom fi arestați, iar fratele meu a și fost închis. Eu nu am fost, așa că am dat sfoară în țară unde este un post de felcer, așa se numeau atunci asistenții medicali.”* Și-a găsit un post lângă Târgoviște, la un medic care l-a ajutat să învețe. *„Am făcut ORL, chiar am și operat. Am stat acolo, la o schelă petrolieră, timp de cinci ani”,* își amintește el.

Din cauza persecuției, Ioan Boilă a fost nevoit să își oprească studiile medicale, timp de 19 ani. Când au început mișcările studentești și arestările, în 1946, fratele lui, preotul Matei Boilă era unul dintre liderii studenților și membru PNȚ. Pe doctorul Ioan Boilă de astăzi l-au urmărit securiștii după ce a făcut o grevă de protest împotriva arestării profesorului de anatomie Victor Papilian. În cele din urmă, după episodul cu memoriul, a fost condamnat pentru *„înaltă trădare”* la opt ani de închisoare și închis la Jilava.

În timpul detenției, Ioan Boilă a fost supus unor chinuri extreme. Era închis într-o celulă cu o suprafața de doar 60 de metri pătrați, alături de alte 160 de persoane, care își făceau nevoile în aceeași încăpere, în patru ciubere improvizate. În Insula Mare a Brăilei, în 1959, pe lângă umilinta de zi cu zi, Ioan Boilă a fost supus unor bătăi crunte. Toți deținuții munceau la ridicarea unor diguri de la Canal, dormeau în saivane de oi și trăiau în cele mai insalubre condiții.

A absolvit Medicina la 48 de ani cu cea mai mare medie din țară

După cei opt ani petrecuți după gratii, a dat din nou examen de admitere la facultate. Avea 42 de ani și a absolvit Medicina la 48 de ani. Între timp, Ioan Boilă și-a întemeiat o familie, iar acum are trei fiice și patru nepoți. Dar greutatea nu s-au oprit aici. Chiar dacă a absolvit Medicina cu cea mai mare medie din țară, Ioan Boilă abia a primit un post de medic într-un sat din Sălaj. *„Am muncit enorm de mult, pentru că am avut nevoie de bursă. M-am simțit și persecutat, dar în facultate nu am simțit persecuția. Mă simțeam totuși, ca măgarul între oi.”*

La repartiție a fost la un pas de a obține un post de asistent universitar la Iași, dar comisia de selecție l-a respins după ce i-au văzut dosarul de deținut politic. Așa a ajuns la Creaca, în județul Sălaj. Apoi a fost mutat la Hida, în același județ. În cele din urmă a obținut un post pe șantierul din Târnița, iar de aici a ajuns să conducă Spitalul din Gilău.

„Nu regret nimic. Majoritatea colegilor mei sunt acum în mormânt, unii neputincioși, iar eu încă lucrez”, spune medicul, cu sufletul împăcat.

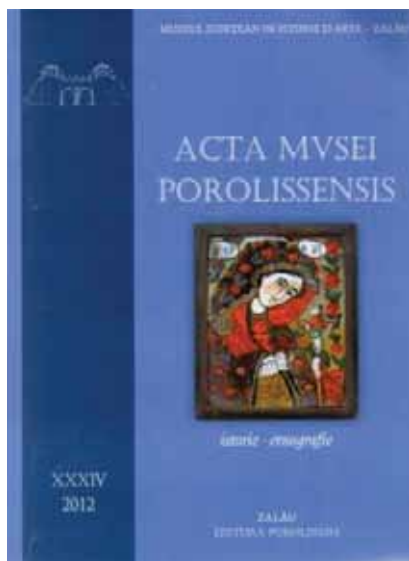
La 85 de ani, Ioan Boilă se pregătește să organizeze un eveniment caritabil, pentru a strânge fonduri pentru Policlinica *„Sfânta Maria”*. Misiunea lui încă nu s-a terminat.

„Mai e un pic...”, spune el, zâmbind. (Sursa: www.ziardecluj.ro)

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Biserica Română Unită în „Acta Musei Porolissensis”

Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău a lansat de curând volumul XXXIV al anuarului „Acta Musei Porolissensis”. Din cuprinsul acestei ediții au fost dedicate istoriei Bisericii Greco-Catolice aproximativ 180 de pagini din totalul de cca. 450 de pagini.

La realizarea lucrării au contribuit 37 de autori, iar 18 dintre aceștia și-au îndreptat atenția, cu precădere, asupra Vicariatului Greco-Catolic al Silvaniei. În această direcție tematică au adus un aport considerabil: cercetător științific al Muzeului de Istorie și Artă din Zalău dl. Marin Pop, cercet. Centrului Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale din Satu Mare dl. Aurel Pop, cercet. al Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței din Sighetu Marmăției dl. Robert Furtoș, cercet. șt. dr. III la Institutul de Istorie „G. Barițiu” al Academiei Române din Cluj-Napoca dna. Mirela Popa-Andrei, asist. cercet. la Facultatea de Istorie și Filosofie din Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca dna. Monica Mureșan ș.a.

Printre colaboratorii acestei cărți s-au numărat trei preoți greco-catolici și anume: preotul Ciprian Robotin din parohia „Sfânta Familie” (Zalău), preotul Florin Mărincean din Parohia „Sfânta Treime” (Șimleu-Silvaniei) și preotul paroh Cristian Borz din Parohia „Întâmpinarea Domnului” (Bădăcin).

„Dacă în ultimii 24 de ani rolul Bisericii Române Unite în emanciparea poporului român a fost discret prezentat, acum, tot mai multe publicații importante alocă spațiu pentru a evidenția rolul pe care biserica noastră l-a avut pentru națiunea română”, a declarat preotul Cristian Borz.

Ioana GALE

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Noapte de veghe și rugăciune pentru unitatea creștinilor la Șimleu Silvaniei

Vineri, 24 ianuarie 2014, a avut loc în Parohia Greco-Catolică din Șimleu Silvaniei a 80-a „Noapte de veghe” dedicată rugăciunii pentru unitatea creștinilor cu tema: „Oare a fost Cristos Împărțit?” (1Cor. 1,13).

Au participat credincioși din Oradea, Zalău, Satu Mare, Târgu Mureș, București, Năsăud, Cluj, Dej, Bistrița, Ștei, împreună cu mulți credincioși veniți din Protopopiatul de Șimleu, din majoritatea parohiilor noastre. În total au fost peste 700 de credincioși și 30 de preoți.

Programul spiritual a început cu Vecernia susținută de două strane de către preoții din protopopiat fiind condusă de tânărul preot Ciprian Burdaș, paroh la Drighiu și Halmășd care a însuflețit ceremonia cu un cuvânt de învățătură.

A urmat Sfânta Liturghie Greco-Catolică. Cuvântul de zidire sufletească l-a ținut Pr. Protopop Nicolae Bodea care a scos în evidență nevoia de unitate între creștini pornind de la iertare și iubire.

Sora Cornelia din Congregația Sfintei Inimi a Lui Isus de la Zalău a prezentat o video-proiecție și a explicat nevoia fiecărui creștin de a ține măcar în viață Primele Vineri din lună.

Programul a continuat cu Binecuvântarea Euharistică și adorație ținută de pr. Florin Mărincean iar cântecele au fost susținute de un grup de tineri din Șimleu și Zalău care au deschis inimile tuturor participanților spre laudă și mărire oferite Domnului.

Părintele Ioan Șanta din Parohia Plopiș a condus Rozarul de Bucurie cu meditații, cântat cu multă însuflețire de credincioșii ce îl însoțeau.

La miezul nopții a avut loc Liturghia Romano-Catolică condusă de pr. Iosif Mihăieș din parohia romano-catolică Băița iar predica a fost ținută de pr. Gheorghe Țurcaș, Vicar Foraneu al Silvaniei. Sfinția Sa a arătat greutățile apostolatului, a vorbit despre nevoia de iertare între frați și despre speranța în unirea bisericilor care se va realiza cu ajutorul Spiritului Sfânt.

A venit și momentul mult așteptat după atâtea ore de rugăciune când gazdele au oferit tuturor pelerinilor prezenți sarmale, cozonac, ceai și cafea. A fost și un moment de împărtășire și de impresii schimbate între credincioși.

S-a continuat cu rozarul de durere cu meditații personale condus de inimosul părinte Emil Ghiurcă din parohia Ștei. A urmat Paraclisul Maicii Domnului pe care l-a condus pr. Cristian Borz din parohia Bădăcin unde a cântat toată biserica, părintele încheind cu o frumoasă meditație despre Maica Domnului.

Programul spiritual s-a încheiat cu Sfânta Liturghie Greco-Catolică cu un cuvânt de învățătură ținut de pr. Florin Mărincean despre harurile primite în urma unei nopți de priveghere și bucuria comuniunii dintre creștini bazată pe jertfa comună.

Este demn de menționat faptul că tot programul spiritual a fost transmis de „Radio Maria” iar dimineață majoritatea credincioșilor erau încă în biserică împreună cu preoții, cu toții fericiți.

Pr. Florin MĂRINCEAN

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Iuliu Maniu, comemorat la Bădăcin

Duminică, 9 februarie, în cadrul evenimentului „Iuliu Maniu-făuritor de țară”, au avut loc o serie de activități menite să omagieze memoria celui mai important fiu al satului Bădăcin. În acest an s-au împlinit 61 de ani de la trecerea în eternitate a lui Iuliu Maniu. Evenimentul a fost organizat de Parohia Greco-Catolică Bădăcin în colaborare cu Centrul de Cultură și Artă al Județului Sălaj, Muzeul de Istorie și Artă Sălaj, Școala „Iuliu Maniu” din Bădăcin și Radio Maria.

Programul a început cu slujba religioasă care a fost oficiată de trei preoți greco-catolici și anume: vicarul foraneu al Silvaniei pr. Gheorghe Țurcaș, preotul paroh din Bădăcin - Cristian Borz și preotul paroh din Bobota - Cristian Laslo. La finalul liturghiei a fost ridicat un parastas în memoria familiei Maniu la care au participat autorități locale și județene, șefi de instituții, reprezentanți ale unor partide politice, numeroși credincioși din sat și din localitățile limitrofe: Bocșa lui Simion Bărnăuțiu și Bobota lui Corneliu Coposu.

După acest moment, a avut loc vizitarea muzeului aflat în demisolul bisericii, muzeu dedicat marelui om politic Iuliu Maniu. A urmat lansarea cărții *„Viața politică în România interbelică (1919-1938). Activitatea Partidului Național și Național Țărănesc din Ardeal și Banat”*, scrisă de Marin Pop, cercetător științific al Muzeului de Istorie și Artă din Zalău. În introducere, preotul Cristian Borz, în calitate sa de gazdă, a spus: [...], *„Rolul unui istoric este acela de a reda în paginile operei sale însăși istoria așa cum a fost ea. Rolul istoricului este acela de a materializa în paginile cărții nu numai o înșiruire de evenimente fără viață, ci el trebuie să transmită stările sufletești, experiențele personajelor, trăiri din subteranele conștiinței lor. Viața interioară a fiecărei personalități istorice, însemnând sentimente, frământări, idei, experiențe. O carte bună poate să însemne pentru cel care o parcurge mai mult decât o terapie, deoarece ne poate scăpa de prejudecăți, de interpretări greșite”*[...]. Preotul paroh a continuat prin transmiterea mesajelor din partea distinșilor profesori Ioan Scurtu, de la Universitatea din București și Mihai Drecin, de la Universitatea din Oradea care apreciază apariția acestui volum ca fiind o lucrare valoroasă și extrem de utilă. În continuare, au luat cuvântul directorul Muzeului Județean de Istorie și Artă Sălaj, Corina Bejinariu, directorul Centrului de Cultură și Artă Sălaj, Daniel Săuca, vicarul foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș și în cele din urmă autorul cărții, domnul Marin Pop.

A urmat prânzul la Căminul Cultural din sat, iar apoi programul artistic realizat de grupul *„Urmașii lui Iuliu Maniu”* pregătiți de profesoara Maria Borz și educatoarea Liuța Man. Trebuie precizat că sala Căminului Cultural s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru mulțimea de spectatori prezenți la program.

Spre finalul manifestărilor, preotul Cristian Borz a prezentat un scurt istoric al Casei Memoriale Iuliu Maniu, iar apoi doamna Valeria Lehene, referent de specialitate la Direcția pentru Cultură Sălaj, a prezentat proiectul de reabilitare al conacului.

Programul s-a încheiat în jurul orei 16.30 prin cuvântările primarului din Șimleu-Silvaniei, dl. Septimiu Țurcaș, primarului comunei Pericei, dl. Boncidai Csaba, doctorului Liviu Gârbea și d-lui. Daniel Săuca, Centrului de Cultură și Artă Sălaj.

Presa a fost de față pe tot parcursul evenimentului, editura *„Caiete Silvane”* a prezentat un stand de carte, iar Radio Maria a transmis, în direct, întregul program.

Ioana GALE

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Seară de rugăciune în parohia Bocșa, județul Sălaj

Postul este un dar al lui Dumnezeu, nu este doar o poruncă, ci și un dar al lui Dumnezeu, o binecuvântare, o cale pentru creșterea spirituală. Din dorința de a petrece Postul Mare cât mai aproape de Dumnezeu, credincioșii din parohia Bocșa, protopopiatul Zalău, au organizat vineri, 28 februarie 2014, o seară de rugăciune și meditație în comunitatea lor.

Credincioși din parohie sau veniți din comunitățile Zalău, Șimleu, Bobota, Bădăcin, Iaz și Chilioara au umplut biserica parohială, biserică monument istoric în interiorul căreia se află mormântul lui Simion Bărnuțiu și al vicarului Alimpiu Barbulovici.

Seara de vineri a debutat cu „Rozarul de durere” condus de către părintele Daniel Bertean; a urmat apoi „Adorația Euharistică” cu meditații condusă de către părintele paroh Alexandru Fiț și Sora Cornelia din Congregația Preasfintei Inimi a lui Isus din Zalău.

Sfânta Liturghie, a fost celebrată de către părintele Nicolae Bodea, protopop de Șimleu-Silvanie împreună cu preoții Fiț Alexandru, Florin Mărincean, Cristian Borz, Vasile Pop, Daniel Bertean, Ciprian Robotin, Cristian Laslo, Adrian-Vasile Pop, diaconul Ioan Mitre și hipodiaconul Gheorghe Muste. În cuvântul său de învățătură, părintele Bodea a subliniat necesitatea trăirii autentice a postului «...care este un timp pentru a întări relația cu Isus, prin rugăciuni mai multe în fiecare zi, prin citirea zilnică a cuvântului Său în Sfânta Scriptură, prin Împărtășania frecventă, prin participarea la slujbele speciale din Post.»

Părintele paroh, Alexandru Fiț, a mulțumit în încheiere celor prezenți, preoților, credincioșilor precum și surorilor din Congregația Preasfintei Inimi a lui Isus din Zalău pentru seara de rugăciune și har.

Pr. Cristian BORZ

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Predica PF Cardinal Lucian cu ocazia manifestărilor dedicate Episcopului Petru Pavel Aron

Arhiepiscopia Majoră a Bisericii Greco-Catolice în parteneriat cu Primăria Municipiului Blaj, Consiliul Județean Alba și Serviciul Județean Alba al Arhivelor Naționale, a organizat în zilele de 9 și 10 martie 2014, la Blaj, manifestări dedicate împlinirii a 250 de ani de la moartea Episcopului Petru Pavel Aron. Redăm mai jos predica Preafericitului Cardinal Lucian rostită la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie săvârșită în Catedrala Blajului, duminică, 9 martie 2014:

„În Apostolul din această duminică, autorul Scrisorii către Evrei îi enumeră pe mai marii noștri: Ghedeon, Barac, Samson, Iefte, David, Samuel și proorocii, cei care, prin credință, «au biruit împărății, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor». Și totuși aceștia, continuă lectura, nu au primit făgăduința, pentru că Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun,

ca ei să nu ia fără noi desăvârșirea (cf. Evrei 11,24-26.32-40).

Putem citi în aceste cuvinte divine vocația și misiunea Bisericii noastre Române Unite cu Roma în planul lui Dumnezeu, aici pe pământul românesc: înaintașii noștri de sfântă pomenire au aruncat sămânța cea bună. Au crezut că, după cuvântul Evangheliei de astăzi, din Nazaret poate fi ceva bun; și mai ales au crezut că din acest Nazaret în care ne aflăm, în inima Transilvaniei, poate ieși ceva cu adevărat bun. Au crezut ei, și au crezut mai ales făuritorii Sfintei Uniri cu Biserica Romei, și în primul rând a crezut Vlădica Atanasie, cel care își așteaptă învierea în această Sfântă Catedrală. Au crezut ei, și credem și noi ceea ce Domnul Isus ne spune astăzi în Evanghelie: «Mai mari decât acestea veți vedea» (In 1,50).

Mergând, învățați toate neamurile (Mt 28, 19). Cu siguranță, acesta a fost dorul ce a răsunat în sufletul și în conștiința episcopului Petru Pavel Aron, pe bună dreptate numit «al doilea mare întemeietor». Înaintașul său, Inochentie Micu Klein întemeiease Blajul, mutând în primăvara anului 1737 reședința episcopală de la Făgăraș la cetatea de pe Târnavă, care, iată, va deveni peste ani, «cetate de credință și tărie românească». Iar Petru Pavel Aron, așa cum știm, deschidea pe 11 octombrie 1754 Școlile din Blaj, spunând: «...am socotit a fi de lipsă acum acestei însemnate turme să se deschidă fântânile darurilor...! Că mai toți sunt însetați și flămânzi de hrana cea sufletească, pentru aceea, fiilor noștri, care vor cere, trebuie după putință să li se frângă sfânta pâine și a-i cuprinde la învățătură».

Sfânta Pâine, Trupul Domnului, Cuvântul făcut Trup pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire; și, totodată, cuvântul credinței, pe care, cu toții, îl primim «prin ascultare». A deschis atunci Episcopul Petru Pavel trei tipuri de școli: Școala de obște, Școala latinească și Școala de preoție. Școli adresate învățăcelilor din toate păturile sociale, spre a fi cu adevărat, far și lumină, celor ce doreau să îl cunoască pe Părintele Luminilor, Cel de la care vine toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit.

«Credința vine din ascultare» (Rom 10,17). A înțeles bine Vlădica Petru Pavel că Sfânta Scriptură este cartea în care noi oamenii ascultăm glasul lui Dumnezeu și întru care ne formăm la școala credinței. Din această ascultare, creștinii învață imitarea lui Cristos, iar prin imitare pot transforma chipul acestei lumi. De aceea, Episcopul Petru Pavel Aron a coordonat și instruit un grup de călugări de la mănăstirea Sfintei Treimi din Blaj, să traducă Sfânta Scriptură, după versiunea Vulgată latină a Sfântului Ieronim. Era a doua traducere integrală a Bibliei în limba română, după cea din 1688, Biblia de la București sau Biblia lui Ștefan Cantacuzino.

Scriptura cea sfântă și învățătura cea curată, împărtășite învățăcelilor de la Blaj sub oblăduirea lui Petru Pavel Aron nu au întârziat să își arate roadele de-a lungul timpului: este suficient să reamintim rolul pe care Biserica noastră l-a jucat mereu în conștientizarea ființei naționale a poporului nostru, o Biserică autentic românească, făuritoare a spiritului și a dorului național, în deplină comuniune de credință cu Sfântul Scaun Apostolic al Romei.

Suntem convingși încă de acum trei secole, misiunea și vocația Bisericii noastre Române Unite cu Roma în planul lui Dumnezeu aici pe pământul românesc, au fost, sunt și vor rămâne în mod indisolubil legate de învățământ și de instruirea tinerilor, după gândul și fapta Episcopului Petru Pavel Aron. Fiindcă de aici răsare «soarele românilor». Cu adevărat, Biserica noastră s-a dorit mereu a fi «lumină spre descoperirea neamurilor», far de deschidere a minților și a conștiințelor noilor generații, generații în care credem, și cărora suntem convingși că încă avem putința de a le transmite un mesaj de învățătură coerent cu spiritul înaintașilor noștri. Fiindcă educarea celor tineri nu este un opțional, ci o obligație, un drum cu sens unic, orientat spre Cel care este Înțelepciunea și Bucuria noastră.

Nu putem să nu amintim în acest moment de sărbătoare faptul că la trecerea la cele veșnice a episcopului Petru Pavel Aron, pe 9 martie 1764, icoana Maicii Domnului cu Pruncul, din iconostasul bisericuței aflate în curtea castelului episcopal de la Blaj, a lăcrimat. Toate icoanele făcătoare de minuni care lăcrimează ne conduc la aceeași învățătură: la chemarea la convertire, la pocăință, acum la început de Post Mare. Chemarea la urmarea Fiului pe care Maica Sfântă îl poartă și îl indică, la ascultarea Cuvântului și la primirea luminii Sale, mai ales în contextul de «urgentă educațională» în care societatea noastră de astăzi de zbate.

Încredințăm Biserica noastră și mai ales munca de formare a celor tineri, după dorul episcopului Petru Pavel Aron, ocrotirii și purtării de grijă a Maicii celei Călăuzitoare; Ea să ne conducă spre unicul Învățător și Izvor de apă vie. Amin.”

LUMEA ÎN CARE TRĂIM**Judecătoria Alba Iulia: Cererea CJ Satu Mare de a suspenda titlul executoriu de la Mănăstirea Bixad este inadmisibilă**

Magistrații Judecătoriei Alba Iulia au respins acțiunea Consiliului Județean privind cererea de suspendare a titlului executoriu de la Mănăstirea Bixad și au declarat-o ca fiind inadmisibilă. Decizia definitivă va fi luată 25 martie.

Magistrații de la Judecătoria Alba Iulia au respins excepția inadmisibilității în procesul privind cererea de suspendare a executării silite împotriva titlului executoriu. Este vorba despre cererea Consiliului Județean Satu Mare de suspendarea a executării unor terenuri și clădiri de la Mănăstirea Bixad, o decizie luată de Tribunalul Craiova anul trecut. Magistrații de la Alba Iulia au amânat luarea unei decizii definitive până pe 25 martie.

Pe data de 7 noiembrie, 2013, trebuia să aibă loc la Bixad executarea unei hotărâri definitive și irevocabile a justiției române prin care Episcopia Greco-Catolică de Maramureș să fie pusă în proprietate și deplină posesie a Mănăstirii Greco-Catolice din localitate, confiscată în 1948 de regimul comunist.

Acum, după ce Mănăstirea a fost câștigată inclusiv definitiv și irevocabil în instanță, instituții ale Statului Român au dat în judecată Episcopia Greco-Catolică de Maramureș pentru a-i lua înapoi această mănăstire confiscată anterior de comuniști.

În consecință, Consiliul Județean Satu Mare a cerut și a obținut o ordonanță președințială de sistare temporară a executării până ce se judecă aceasta cauză la Negrești Oaș. Însă, la cererea celor de la BRU dosarul a fost strămutat la Alba Iulia, unde a fost respinsă excepția inadmisibilității cererii de suspendare a executării silite.

Între Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică și Mănăstirea Ortodoxă Română de la Bixad se poartă procese de ani buni de zile. Biserica greco-catolică a obținut o sentință definitivă și irevocabilă privind revendicarea terenurilor și construcțiilor Mănăstirii Bixad. Din cauza presiunilor locale, dosarele aflate de ani de zile pe rolul instanțelor locale sătmărene au influențat Înalta Curte de Casație și Justiție să le strămute la Mehedinți și Craiova, unde s-au acordat sentințele definitive și irevocabile.

În sentința nr. 341/2011 a Curții de Apel Craiova este specificat faptul că Biserica Ortodoxă Română este obligată să-i lase greco-catolicilor construcția cu destinație de Preventoriu pentru copii handicapați și construcția cu destinație spațiu pentru activități specifice ale copiilor internați în preventoriu. Cu alte cuvinte biserica greco-catolică ar urma să fie pusă în posesie cu terenul aferent curții Mănăstirii Bixad precum și cu cele două clădiri. Trebuie menționat faptul că Biserica Mănăstirii Bixad, situată în mijlocul terenul ce urmează a fi dat greco-catolicilor rămâne teoretic în posesia Bisericii. Practic însă este imposibil, deoarece terenul de sub biserică este al Greco-catolicilor. Zilele următoare, executorul judecătoresc va pune în executare decizia Curții de Apel Craiova. O sentință asemănătoare a fost pronunțată și de Tribunalul Mehedinți, Prin sentința civilă nr.180/2011 a Tribunalului Mehedinți este specificat că Biserica Ortodoxă Română este obligată să lase Episcopiei Române unită cu Roma suprafața de 10.908 mp de teren de la Bixad.

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Dublă Aniversare

Florile de Crin au ajuns la numărul 50. Redactorii care am preluat ștafeta, am făcut, împreună cu familiile noastre, o vizită la Mănăstirea Prislop, fondatorului noii serii a revistei, părintelui Vasile Romul Pop, care împlinește la 20 martie 75 ani.

De la dreapta la stânga: prof. Adina Pocola, Carmen Pocola, Luca-Rafael Borz, Raul Pocola, prof. Maria Borz, pr. Romul Pop, ing. Teo Pocola, pr. Cristian Borz, Ana-Maria Borz.

Revistei „Flori de Crin” îi dorim „Vivat, Crescat, Floreat”, iar părintelui Romul Pop, mulți și binecuvântați ani!

ASCULTĂ !!!

RADIO MARIA

O rază de lumină pentru sufletul tău!

Baia Mare 95,4 FM

Oradea 102,2 FM

Zalău 92,5 FM

Blaj 94,4 FM

SATELIT - **DIGI** - CABLU TV

www.radiomaria.ro

Sfântul Toma